ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ: ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΜΗΤΡΩΟΥ / Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.
Πληροφορίες: ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ
Τηλέφωνο: 2103382212
Fax: 2103616464
E-mail: sandrou@acci.gr

Αθήνα,29/01/2019
Αριθ.Πρωτ.:1467220

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Ανακοινώνει ότι :

Την **11/01/2019** καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,** το διακριτικό τίτλο ΕΑΒ ΑΕ και αριθμό ΓΕΜΗ **297501000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1649869 οι εγκεκριμένες από την 15/11/2018 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση 01/01/2017 έως 31/12/2017.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1649870 η από 15/11/2018 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2018 έως 31/12/2018:

Η ελεγκτική εταιρεία **«ICRA ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΕΟΕΛ»,** με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 11 .

Η καταχώριση έγινε, μετά από τυπικό έλεγχο (έλεγχο πληρότητας), σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9, παράγρ. 2, του Ν. 4548/2018 (ΦΕΚ 104/Α) και την Οδηγία με ΑΔΑ: 647Θ465ΧΙ8-ΞΦ5 (αρ. πρωτ. 141372/ 28-12-2018) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν.3419/2005 όπως ισχύει.

Με Εντολή Προέδρου ΕΒΕΑ
Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η γνησιότητα του παρόντος μπορεί να επιβεβαιωθεί από το https://www.businessregistry.gr/publicity.aspx

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α.Ε.

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Της χρήσης από 01η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2017

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Περιεχόμενα

Δηλώσεις εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου....3
Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας....4
Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών....19
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης....26
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων....27
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ενοποιημένα....28
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Μητρικής....29
Κατάσταση Ταμειακών Ροών....30
Σημειώσεις επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων....31
4.1 Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο....31
4.1.1 Η εταιρεία....31
4.1.2 Δομή του Ομίλου....32
4.1.3 Διοικητικό Συμβούλιο....32
4.2 Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων....33
4.2.1 Συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ....33
4.2.2 Βάση κατάρτισης....33
4.2.3 Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις....33
4.2.4 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων....36
4.3 Αλλαγές σε πρότυπα και σε διερμηνείες προτύπων....36
4.3.1 Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων....36
4.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους....37
4.4 Αναμορφώσεις – Ανακατατάξεις κονδυλίων προηγούμενης χρήσης....41
4.5 Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές....41
4.5.1 Ενοποίηση....41
4.5.2 Πληροφόρηση κατά τομέα....43
4.5.3 Συναλλαγματικές μετατροπές....43
4.5.4 Ενσώματες Ακινητοποιήσεις....44
4.5.5 Επενδύσεις σε ακίνητα....46
4.5.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία....46
4.5.7 Επενδύσεις....47
4.5.8 Κρατικές επιχορηγήσεις....49
4.5.9 Αποθέματα....49
4.5.10 Εμπορικές απαιτήσεις....50
4.5.11 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα....50
4.5.12 Μετοχικό κεφάλαιο....50
4.5.13 Δανεισμός....50
4.5.14 Αναβαλλόμενη φορολογία....51
4.5.15 Παροχές στο προσωπικό....51
4.5.16 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις....52
4.5.17 Προβλέψεις....52
4.5.18 Αναγνώριση εσόδων....53
4.5.19 Κατασκευαστικά Συμβόλαια....53
4.5.20 Μισθώσεις....54
4.5.21 Κόστος Δανεισμού....55
4.5.22 Διανομή μερισμάτων....55
4.6 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία....56
4.7 Επενδύσεις σε Ακίνητα....57
4.8 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία....57
4.9 Μερισμός αποσβέσεων ενσώματων & άυλων περιουσιακών στοιχείων....58
4.10 Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις....58
4.11 Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις....59
4.12 Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού....59
4.13 Αποθέματα....60
4.14 Πελάτες & Λοιπές Απαιτήσεις....60
4.14.1 Απαιτήσεις από Πελάτες....60
4.14.2 Λοιπές Απαιτήσεις....61
4.14.3 Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια....61

4.14.4 Απαιτήσεις από προγράμματα 62
4.15 Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. 64
4.16 Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα 65
4.17 Μετοχικό κεφάλαιο 65
4.18 Αποθεματικά 66
4.19 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και δυνατότητα ομαλής συνέχισης της λειτουργικής δραστηριότητας 66
4.20 Αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την Υπηρεσία 67
4.21 Λοιπές Προβλέψεις 69
4.22 Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων 69
4.23 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις 69
4.24 Δανεισμός 70
4.25 Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις. 71
4.26 Προμηθευτές 71
4.27 Λοιπές Υποχρεώσεις 72
4.28 Κύκλος Εργασιών 72
4.29 Κόστος Πωλήσεων 73
4.30 Ανάλυση Δαπανών 73
4.31 Λοιπά Έσοδα - Έξοδα 74
4.32 Χρηματοοικονομικά Έσοδα - Έξοδα 75
4.33 Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα 75
4.34 Φόρος εισοδήματος 75
4.35 Κέρδη / (Ζημιές) ανά μετοχή 76
4.36 Πρόσθετες πληροφορίες και επεξηγήσεις 76
4.36.1 Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεόμενων μερών 76
4.36.2 Επίδικες υποθέσεις 77
4.36.3 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις 79
4.36.4 Δεσμεύσεις 81
4.36.5 Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού 82
4.36.6 Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων 82
4.36.7 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών 83
4.36.8 Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου 84
4.36.9 Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού 84

Δηλώσεις εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α.Ε.» εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 12 Νοεμβρίου 2018. Επισημαίνεται ότι τα αναρτηθέντα στον εταιρικό δικτυακό τόπο (Internet) συνοπτικά οικονομικά στοιχεία στοχεύουν στο να παράσχουν στον αναγνώστη όλες τις σημαντικές και απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπεριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα και τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρίας για τη χρήση 2017, καθώς και για τις προοπτικές και τους στόχους για τη χρήση 2018, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Επίσης επισημαίνεται ότι, χάριν απλοποίησης, στα αναρτηθέντα στον εταιρικό δικτυακό τόπο (Internet) συνοπτικά οικονομικά στοιχεία έχουν γίνει ορισμένες συμπτύξεις και ανακατατάξεις κονδυλίων.

Για την Ε.Α.Β. Α.Ε.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ Δ.Σ.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΓΚΙΚΑΣ
Α.Τ. 54659

Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας

Επί των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2017

Κύριοι Μέτοχοι,

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση εμπεριέχει όλες τις σημαντικές και απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπεριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα και τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρίας για τη χρήση 2017, καθώς και για τις προοπτικές και τους στόχους για τη χρήση 2018.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2017, η Διοίκηση της εταιρείας συνέχισε την εφαρμογή του Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδίου της με στόχο τόσο την ομαλοποίηση των λειτουργικών και οικονομικών προβλημάτων της εταιρείας, όσο και την επέκταση του πεδίου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της, με παράλληλη αύξηση των εργασιών της.

Η εταιρεία «Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία Α.Ε.» είναι ένας Όμιλος εταιρειών η δομή του οποίου έχει ως εξής:

	Χώρα		Ποσοστό συμμετοχής	
Επωνυμία	**Εγκατάστασης**	**Σχέση**	**31.12.2017**	**31.12.2016**
Ε.Μ.Σ. ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Θυγατρική	100,0%	100,0%
1SOURCE Αεροπορικές Υπηρεσίες Α.Ε.	Ελλάδα	Συγγενής	49,0%	49,0%

Η Διοίκηση κατά τη διάρκεια της χρήσης κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες προκειμένου η εταιρεία να ανταπεξέλθει στις συμβατικές της υποχρεώσεις και να αντιμετωπίσει τις εξαιρετικά δύσκολες καταστάσεις που παρουσιάστηκαν. Η πορεία της εταιρείας και τα αποτελέσματα συνοψίζονται κατά τομέα ως εξής:

1. Οικονομικός Τομέας – Εταιρικά αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της χρήσης 2017 στην εταιρεία παρουσιάζουν ζημίες μετά φόρων 13,78 εκ. € σε σχέση με ζημιές 21,46 εκ. € τη χρήση 2016. Οι ζημιές της χρήσης 2017 οφείλονται κατά κύριο λόγο στο αυξημένο κόστος, εξαιτίας της ελλιπούς χρηματοδότησης που είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία έγκαιρης αγοράς πρώτων

υλών και υλικών με αποτέλεσμα την ύπαρξη χρόνων αδρανείας στην παραγωγική διαδικασία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δαπάνες παρουσίασαν σημαντική μείωση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Ο κύκλος εργασιών της χρήσης 2017 διαμορφώθηκε στα 59,60 εκ. € έναντι 69,97 εκ. € το 2016 εμφανίζοντας μείωση 14,83%.

Το μικτό κέρδος ανήλθε στα 5,61 εκ. € έναντι 4,14 εκ. € το 2016.

Την ίδια στιγμή σημειώθηκε σημαντική μείωση του κόστους πωλήσεων κατά 17,99%, τα οποία ανήλθαν στα 53,99 εκ. € έναντι 65,83 εκ. € το 2016.

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες της Εταιρείας για τις χρήσεις 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

1. Οικονομικής διάρθρωσης	**1/1-31/12/2017**		**1/1-31/12/2016**	
		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	672.252.787,84	**75,00%**	659.992.482,83	**74,17%**
Σύνολο Ενεργητικού	896.325.489,50		889.840.330,80	

2. Γενικής Ρευστότητας	**1/1-31/12/2017**		**1/1-31/12/2016**	
		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	672.252.787,84	**64,79%**	659.992.482,83	**64,91%**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1.037.666.845,43		1.016.704.155,41	

3. Απόδοσης και Αποδοτικότητας	**1/1-31/12/2017**		**1/1-31/12/2016**	
		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Μικτά κέρδη	5.607.665,53	**9,41%**	4.143.703,67	**5,92%**
Πωλήσεις	59.599.348,32		69.975.769,72	
EBITDA	-2.429.220,50	**-4,08%**	-7.463.841,65	**-10,67%**
Πωλήσεις	59.599.348,32		69.975.769,72	

Θα πρέπει να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι η επίδραση των δυσμενών οικονομικών συνθηκών, η συνέχιση των capital controls και οι δυσμενείς επιχειρηματικές συγκυρίες που επικράτησαν στη χώρα και το 2017, σταμάτησαν την ανοδική πορεία της εταιρείας τα τελευταία τρία χρόνια, με αποτέλεσμα να παρουσιαστούν σημαντικές ζημιές. Οι οικονομικές συγκυρίες και δυσκολίες της Ελληνικής Οικονομίας επηρέασαν τη λειτουργία της επιχείρησης, ως κατωτέρω:

Α. Έλλειψη ταμειακής ρευστότητας για την έγκαιρη προμήθεια υλικών και

ανταλλακτικών απολύτως απαραίτητων για τις ανάγκες της παραγωγής και την υλοποίηση των έργων. Η έλλειψη αυτή ήταν αποτέλεσμα του συνδυασμού των κατωτέρω παραγόντων:

- Απαίτηση λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας του συνόλου σχεδόν των προμηθευτών εσωτερικού και εξωτερικού για προπληρωμές όλων των παραγγελιών ανεξαρτήτως ύψους.
- Αναγκαστική για την εξασφάλιση της λειτουργίας ανταπόκριση στην προαναφερθείσα απαίτηση που δημιουργεί πρόβλημα αποπληρωμής προηγούμενων συσσωρευμένων προμηθειών με πίστωση.
- Απώλεια σημαντικών εισπράξεων λόγω συμψηφισμού με πρόστιμα φορολογικού ελέγχου παλαιών χρήσεων σε δικαστική εκκρεμότητα.
- Άρνηση των πιστωτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού έκδοσης εγγυητικών επιστολών παρά μόνο με την προϋπόθεση ισόποσης χρηματικής εγγύησης (cash collateral) για όλη τη χρονική διάρκεια της εγγυητικής.
- Αδυναμία της εταιρείας, παρά τις συνεχείς προσπάθειες, για εξασφάλιση (πέρα των προαναφερθέντων) σημαντικού ύψους κεφαλαίου κίνησης, ικανού να καλύψει τις τρέχουσες ανάγκες της επιχείρησης.
- Αδυναμία εξασφάλισης χρηματοδότησης για παραγωγικές επενδύσεις απαραίτητες για την ανάληψη σημαντικών κερδοφόρων προγραμμάτων, την ανανέωση του τεχνολογικού εξοπλισμού και συνεκδοχικά την περαιτέρω βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Β. Απώλεια ανθρώπινου δυναμικού – τεχνογνωσίας, σε συνδυασμό με αδυναμία προσλήψεων εξειδικευμένου προσωπικού από το 2009 μέχρι σήμερα.

Η συνολική ανθρωποδύναμη της ΕΑΒ έχει υποστεί δραματική συρρίκνωση, σε ποσοστό της τάξεως του 50%, από 2.587 άτομα στα τέλη 2008 σε 1.390 άτομα σήμερα. Ο κύριος όγκος των αποχωρήσεων οφειλόταν σε συνταξιοδότηση και αφορούσε προσωπικό πιστοποιημένο σε αεροπορικές τεχνικές ειδικότητες.

Παράλληλα υπήρξε σημαντικός αριθμός αποχωρήσεων προσωπικού με σημαντική τεχνογνωσία προς αναζήτηση υψηλότερων μισθών και κινήτρων στον ιδιωτικό τομέα.

Η ΕΑΒ βρίσκεται σε μία κρίσιμη καμπή, καθοριστική για τη μετέπειτα πορεία της. Είναι γεγονός ότι η πορεία προς την οικονομική αυτάρκεια δυσχεραίνεται σημαντικά λόγω των συνθηκών που προαναφέρθηκαν. Παρόλα αυτά, η εταιρεία έχει ισχυρή επιχειρησιακή δυναμική και, με εχέγγυα την υψηλή τεχνογνωσία της, τη διεθνή αναγνώριση και φήμη, το ισχυρό πελατολόγιο, τις ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις, το σημαντικό προς εκτέλεση έργο αλλά και την ουσιαστική

σταθεροποίηση του λειτουργικού της κόστους το 2017 , έχει όλες τις προοπτικές για να ανταποκριθεί στις επιχειρησιακές προκλήσεις.

Η Διοίκηση της ΕΑΒ έχει εντοπίσει τις υφιστάμενες αδυναμίες και με στοχευμένες προτάσεις, ενέργειες και δράσεις επιδιώκει την επίτευξη των συνθηκών εκείνων που θα εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα και περαιτέρω ανάπτυξή της.

Γ. Κίνδυνος Ρευστότητας

Η στενότητα στη ρευστότητα του ομίλου αντιμετωπίζεται με την έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεων πελατών (εξωτερικού και εσωτερικού) καθώς και την αυστηρή παρακολούθηση των ταμειακών ροών. Η Διοίκηση του ομίλου θεωρεί ότι ο βασικός μέτοχος θα πρέπει να συνδράμει αποφασιστικά προκειμένου η εταιρεία να εξασφαλίσει την απαραίτητη ρευστότητα, με κύριο σκοπό την άμεση ανταπόκριση και κάλυψη των υποχρεώσεων της και την ομαλή συνέχιση της δραστηριότητας της. Είναι σημαντικό να εισπραχθούν οι απαιτήσεις από την Πολεμική Αεροπορία, διότι είναι ένας σημαντικός παράγοντας που μπορεί να οδηγήσει στην οικονομική ανεξαρτησία την εταιρεία.

Ένας σημαντικός παράγοντας που πρέπει να επισημανθεί είναι η μείωση του προϋπολογισμού της Π.Α. σε ποσοστό 44% της τελευταίας εννιαετίας (2009-2017) σε προγράμματα Εργοστασιακής Συντήρησης. Αυτό έχει σαν συνέπεια η εταιρεία να διατηρεί τις τεχνικές της δυνατότητες έστω και με μειωμένη επάνδρωση προκειμένου αν απαιτηθεί να τις επανεργοποιήσει για κάλυψη απαιτήσεων Αμυνας και Ασφάλειας της χώρας. Παράλληλα ορισμένες παραγωγικές δραστηριότητες καθίστανται ζημιογόνες, λόγω μη σημαντικού ενταγμένου φόρτου.

Θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα ότι, από τις εισπράξεις του Δημοσίου παρακρατείται 20% υπέρ ΔΟΥ για φορολογικά πρόστιμα και προσαυξήσεις ή τις καταπτώσεις εγγυήσεων των δανείων. Αν συνδυαστεί το ανωτέρω γεγονός με τις καθυστερήσεις είσπραξης των απαιτήσεων από την Πολεμική Αεροπορία αποτελεί έναν από τους βασικούς λόγους έλλειψης και στενότητας ρευστότητας της Εταιρείας. Αξίζει να τονιστεί ότι το προσωπικό έχει μειωθεί σε ποσοστό της τάξεως του 50% κατά την τελευταία πενταετία λόγω συνταξιοδοτήσεων και παγώματος των προσλήψεων, ενώ από 01/01/2013 έχει ενταχθεί στο Ενιαίο Μισθολόγιο, γεγονός το οποίο είχε άμεσο αντίκτυπο στη ρευστότητα της εταιρείας κατά την τρέχουσα χρήση 2017, μειώνοντας σημαντικά το ανελαστικό κόστος.

Δ. Κίνδυνος μεταβολής επιτοκίων δανείων

Ο κίνδυνος αυτός υπάρχει στο εύρος του βραχυπρόθεσμου δανεισμού των 5 εκ. €, ο οποίος σε σχέση με τα μεγέθη της εταιρείας είναι εξαιρετικά μικρός, με συνέπεια οποιαδήποτε μεταβολή του επιτοκίου να μην επηρεάζει τα αποτελέσματα ή τις

χρηματοδοτικές ταμειακές ροές της.

Το σύνολο των ομολογιακών δανείων είναι εγγυημένο από το Ελληνικό Δημόσιο, με αποτέλεσμα να εκμηδενίζεται ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων.

Ε. Συναλλαγματικός Κίνδυνος.

Το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών του ομίλου διεξάγεται σε Ευρώ. Μέρος όμως των αγορών εμπορευμάτων αλλά και των πωλήσεων γίνεται σε Δολάριο Αμερικής. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μειώνεται σημαντικά από την έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεων σε Δολάριο Αμερικής, αλλά και από την συνεχή προσπάθεια για πληρωμή των προμηθευτών σε Δολάριο Αμερικής. Η μεταβολή της ισοτιμίας Ευρώ/Δολάριο δεν επηρέασε την εταιρεία.

ΣΤ. Τα αποτελέσματα της θυγατρικής εταιρίας ΕΜC ΕΛΛΑΣ ΑΕ

Η εταιρία ΕΜC έκλεισε τη χρήση του 2017 με Κύκλο Εργασιών € 181,4 χιλ. έναντι Κύκλου Εργασιών € 90,1 χιλ. €. το 2016, ενώ όσον αφορά τα Αποτελέσματα Χρήσης, η ζημία της χρήσης 2017 ανήλθε σε € (124,19) χιλ. έναντι ζημίας χρήσης 2016 € (189,98) χιλ.

2. Εμπορικός Τομέας: Στόχοι & Αποτελέσματα / Προκλήσεις & Προοπτικές

Α. Στόχοι & Αποτελέσματα

Στον Εμπορικό Τομέα, κατά το έτος 2017 η ΕΑΒ έθεσε εκ νέου ως βασικό στόχο την επιχειρηματική αξιοποίηση των πλείστων δυνατών της σημείων, τα οποία την έχουν παγιώσει στον αεροναυπηγικό τομέα της εγχώριας και της διεθνούς αγοράς ως έναν βασικό παίκτη-εταίρο:

- Υψηλή τεχνογνωσία & άριστα εκπαιδευμένο και εξειδικευμένο προσωπικό,
- Πιστοποιήσεις από κορυφαίους διεθνείς οργανισμούς ποιότητας,
- Άριστη εταιρική φήμη και κύρος σε διεθνές επίπεδο,
- Υπηρεσίες υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών,
- Ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις,
- Πλεονεκτική γεωγραφική θέση.

Αυτό το μίγμα ανταγωνιστικών δυνατοτήτων της ΕΑΒ, μπορεί με αξιώσεις να οδηγήσει την Εταιρεία σε επιτυχή ανταπόκριση στα εξής επιμέρους ζητούμενα:

- **Διεκδίκηση ικανοποιητικού μεριδίου στην εγχώρια αγορά** με την προσφορά έργου συνολικής εξυπηρέτησης Πτητικών Μέσων (συντήρηση, αναβαθμίσεις, επισκευές), ηλεκτρονικών συστημάτων, τηλεπικοινωνιών και δορυφορικών εφαρμογών των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, μέσω της ισχύουσας Βασικής Συμφωνίας (ΒΑ.Σ.) με το Ελληνικό Δημόσιο.

Στην κατεύθυνση αυτή κινείται, για παράδειγμα, με την επικείμενη αναβάθμιση των Αεροσκαφών F-16 της Πολεμικής Αεροπορίας, καθώς και με την εκτέλεση γενικής επισκευής και αναβάθμισης (δομικής και ηλεκτρονικής) των Αεροσκαφών P-3B Orion, συμβάλλοντας συν τοις άλλοις κατ' αυτόν τον τρόπο στην εθνική απεξάρτηση από πηγές του εξωτερικού.

- **Περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών της**:
  - με τη διεύρυνση ανάληψης έργων και σύναψης σημαντικών συμβάσεων στους τομείς συντήρησης, αναβάθμισης και κατασκευής μερών αεροσκαφών, κατασκευής και συντήρησης ηλεκτρονικών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, και παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης στο αεροναυπηγικό αντικείμενο.
  - με την περαιτέρω διείσδυση σε νέες αγορές της Κεντρικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής.
- **Επάξια συμμετοχή στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων & υπηρεσιών** με συμπράξεις σε Ευρωπαϊκά προγράμματα Έρευνας & Ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων και τεχνολογιών αιχμής.
- **Ανάπτυξη συνεργασιών** με εταιρείες διεθνούς κύρους και εμβέλειας καθώς και με τα Υπουργεία ενδιαφέροντος ΕΑΒ (Άμυνας, Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη, Ναυτιλίας) και φορείς αμυντικής βιομηχανίας για δημιουργία μακροχρόνιων συνεργασιών.
- **Εξασφάλιση μείγματος προϊόντων και υπηρεσιών** που να περιορίζουν τον κίνδυνο από εξελίξεις πέραν του ελέγχου της εταιρείας.
  - Εσωτερική – Διεθνής αγορά
  - Αμυντική – Πολιτική αγορά

Β. Προκλήσεις & Προοπτικές

Τα τελευταία χρόνια είναι γνωστό ότι υπάρχει στην ΕΑΒ μια μεγάλη αποχώρηση εξειδικευμένου και πιστοποιημένου ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα η εταιρεία αντιμετώπισε σοβαρότατο πρόβλημα ταμειακής ρευστότητας ενώ και η δοκιμασία της Ελληνικής οικονομίας μέσω αλλεπάλληλων δημοσιονομικών και διαρθρωτικών μέτρων προς συγκράτηση του χρέους και των ελλειμμάτων ενέτεινε διεθνώς το κλίμα αμφισβήτησης της αξιοπιστίας των Ελληνικών επιχειρήσεων.

Σε κάθε περίπτωση, υπάρχει σημαντική αγορά εντός και εκτός Χώρας, από την οποία η Εταιρεία μπορεί να διεκδικήσει ικανοποιητικό μερίδιο, εστιαζόμενη στα εξής κομβικά σημεία:

- Εφαρμογή επιθετικής και εξωστρεφούς προώθησης πωλήσεων, τόσο απέναντι στους υφιστάμενους όσο και στους δυνητικούς Πελάτες της ΕΑΒ
- Δημιουργία κέντρου συντήρησης ελικοπτέρων(AS 365N3(Dophen), AS 332(Super

Puma), CH-47 (Chinook), NH-90, κλπ)

- Απορρόφηση περισσότερων παρελκόμενων από τις Ένοπλες Δυνάμεις
- Εδραίωση της ΕΑΒ ως «Πάροχο Εκπαιδευτικών Υπηρεσιών (Training Service Provider)» διεθνώς
- Αναδιοργάνωση του τρόπου διαχείρισης των προσφορών και της προσέγγισης της αγοράς
- Διαρκής προσαρμογή στις διεθνείς ανταγωνιστικές συνθήκες με:
    - Ανταγωνιστικές τιμές
    - Ολοκληρωμένες λύσεις με καινοτόμες προσεγγίσεις όπως η Ολοκληρωμένη Υποστήριξη Πτήσεων (Fly by the Hour)
    - Διαχρονική επένδυση σε τεχνολογίες αιχμής, με στόχο την ανάληψη έργων με υψηλή προστιθέμενη αξία και διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της εταιρείας.
- Σχεδίαση Νέων και Καινοτόμων Προϊόντων Έρευνας & Τεχνολογίας, με στόχο την παραγωγή εμπορεύσιμων προϊόντων.
- Διεύρυνση της ήδη υπάρχουσας παρουσίας της στον πολλά υποσχόμενο Τομέα του Homeland Security, με δικά της προϊόντα όπως το ραντάρ «Τηλέμαχος».

3. Τομέας Παραγωγής

Με δεδομένα αφ' ενός μεν τη δραστική μείωση του τεχνικού προσωπικού της Εταιρείας τα τελευταία έτη, αφ' ετέρου δε την αδυναμία προσλήψεων, γίνεται συνεχής προσπάθεια κάλυψης των απαιτήσεων των προγραμμάτων με εσωτερικές μετακινήσεις. Η προσπάθεια αυτή έχει ως κύριο στόχο τον περιορισμό των χρόνο-διαγραμματικών αποκλίσεων στις αποδόσεις των προγραμμάτων, οι οποίες επηρεάζονται άμεσα από την έλλειψη τεχνικού προσωπικού αλλά και στην έλλειψη αναλώσιμων υλικών και ανταλλακτικών λόγω της στενής ταμειακής ρευστότητας της Εταιρείας.

Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζονται κάποια από τα σημαντικότερα προγράμματα της Εταιρείας κατά την τρέχουσα χρήση:

✓ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΩΝ SUPER PUMA (ΠΕΛΑΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ)

Αφορά στη συντήρηση των ελικοπτέρων AS332-C1 SUPER PUMA. Το πρόγραμμα συνεχίζεται, μετά την επιτυχημένη και με μηδενικές παρατηρήσεις απόδοση του πρώτου Ε/Π (S/N: 2520) τον Σεπτέμβριο του 2015 και του δεύτερου Ε/Π (S/N: 2575) τον Μάρτιο του 2018 στον πελάτη Π.Α, με την υποστήριξη σε τρία ενταγμένα στην εταιρεία Ε/Π και την προγραμματισμένη απόδοση του 3^{ου} Ε/Π εντός του δευτέρου τριμήνου του 2019.

- ✓ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΩΝ AGUSTA A-109E (ΠΕΛΑΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ)

  Αφορά στη συντήρηση των Ελικοπτέρων A-109EP. Το πρόγραμμα βρίσκεται από το 2ο εξάμηνο 2015 στη φάση της ανάπτυξης και προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε συνεργασία με την ΠΑ εντός του 2019 με την απόδοση του πρώτου πιλοτικού ελικοπτέρου στην Πολεμική Αεροπορία. Μέχρι στιγμής έχουν ολοκληρωθεί οι απαραίτητοι δομικοί έλεγχοι, με την αποκατάσταση των δομικών αστοχιών να ακολουθεί στην επόμενη φάση. Σημειώνεται ότι με την απόκτηση της δυνατότητας συντήρησης του συγκεκριμένου τύπου ελικοπτέρου θα δοθεί η δυνατότητα στην Εταιρεία, να εισέλθει σε μια νέα αγορά πιο ελαφρών ιπτάμενων μέσων διαφορετικής επιχειρησιακής εκμετάλλευσης.

  Η πολυτυπία των ιπτάμενων μέσων που υποστηρίζει και συνεχώς εξελίσσει η εταιρεία της δίνει το συγκριτικό πλεονέκτημα να ηγείται σε μια συνεχώς αναπτυσσόμενη αγορά, διατηρώντας υψηλό επίπεδο στις παρεχόμενες υπηρεσίες της και στην ποιότητα των προϊόντων που παραδίδει στους πελάτες της.

- ✓ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΥΣ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ P-3B Orion (ΠΕΛΑΤΗΣ: ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ)

  Το πρόγραμμα συνίσταται στη βαριά συντήρηση και στην αποκατάσταση πλοϊμότητας ενός αεροσκάφους, ονομαζόμενου ως «ενδιάμεση λύση», καθώς και στην δομική και ηλεκτρονική αναβάθμιση τεσσάρων (4) αεροσκαφών, η οποία ορίζεται ως “MLU”.

  Το αεροσκάφος ενδιάμεσης λύσης αναμένεται να παραδοθεί σύντομα στον Πελάτη. Από τα αεροσκάφη της MLU, τα δύο έχουν ήδη ενταχθεί και εκτελούνται εργασίες από την Εταιρεία μας. Από αυτά, το πρώτο βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο, δηλαδή έχουν αφαιρεθεί οι πτέρυγες και όλο το οπίσθιο σύστημα ελέγχου.

  Τα αναβαθμισμένα αεροσκάφη θα συνιστούν τον πλέον σύγχρονο και πιο τεχνολογικά προηγμένο στόλο P-3 σε ολόκληρο τον κόσμο. Η παράδοση του 1ου αναβαθμισμένου αεροσκάφους αναμένεται το 2ο εξάμηνο του 2022.

  Η φάση του προγράμματος που αφορά στην δομική και ηλεκτρονική αναβάθμιση των τεσσάρων (4) αεροσκαφών θα προσδώσει στην εταιρεία μακροχρόνια έσοδα με βασική επιδίωξη την ανάληψη εν συνεχεία υποστήριξης (F.O.S.) των αεροσκαφών και την καθιέρωση της ΕΑΒ έως Εξουσιοδοτημένου Κέντρου Συντήρησης (AMC) μοναδικού στην Ευρώπη για τον υπόψη Τύπο Αεροσκάφους.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΩΝ F110-GE-100/129 – (ΠΕΛΑΤΗΣ: ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ)

Αφορά στη συντήρηση και αναβάθμιση των Α/Κ F110-GE-129. Ο πρώτος αναβαθμισμένος σε διαμόρφωση SLEP κινητήρας αποδόθηκε τον Δεκέμβριο 2015. Έχουν αποδοθεί μέχρι σήμερα στην Πολεμική Αεροπορία 10 κινητήρες.

Παράλληλα έχουν αποδοθεί 17 αναβαθμισμένοι Α/Κ F110-GE-100 και υπολείπονται δέκα (10) από το σύνολο του στόλου (τρεις ενταγμένοι). Τα επόμενα δύο χρόνια προβλέπεται να αποδοθούν άλλοι 14 Α/Κ συνολικά.

Σε συνδυασμό με την υπάρχουσα δυνατότητα του Εργοστασίου για συντήρηση και αναβάθμιση των Α/Κ F110-GE-100/129 δίδεται η ευκαιρία επέκτασης της Εταιρείας σε νέες αγορές. Επιπροσθέτως έχουν αποδοθεί και πλείστα μείζονα υποσυγκροτήματα, όπως στροφεία, Front Frames και Turbine Frames αμφοτέρων τύπων. Η εφοδιαστική υποστήριξη του προγράμματος είναι ευθύνη της Πολεμικής Αεροπορίας (πλην παρελκομένων).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ Α/Κ F100-PW-229 (ΠΕΛΑΤΗΣ: ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ)

Αφορά στη συντήρηση 65 Αεροκινητήρων F100-PW-229 της Πολεμικής Αεροπορίας, που πρόκειται να ενταχθούν τα επόμενα χρόνια. Έχει αναπτυχθεί μέχρι σήμερα δυνατότητα συναρμολόγησης για δύο από τα τέσσερα υποσυγκροτήματα και συγκεκριμένα για το Inlet Fan και το Augmentor Duct Nozzle. Η περαιτέρω ανάπτυξη της δυνατότητας επισκευής του Core και του Fan Drive Turbine Module βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2018. Στη παρούσα φάση τελεί υπό παράδοση ένα Inlet Fan Module και σε τελική συναρμολόγηση δύο άλλα. Γίνονται ενέργειες για περεταίρω διεύρυνση επισκευαστικών δυνατοτήτων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ Α/Κ M53 (ΠΕΛΑΤΗΣ: SNECMA)

Αφορά στη συντήρηση του Α/Κ M53 και των παρελκομένων του. Το Εργοστάσιο Α/Κ αποτελεί το μοναδικό επισκευαστικό κέντρο για τα υποσυγκροτήματα του κινητήρα σε όλο τον κόσμο. Το έσοδο του Εργοστασίου από το πρόγραμμα του 2016 ήταν 1.985.632€. Το 2017 το έσοδο είναι 2.069.121€ και για το 2018 θα είναι περίπου 2.500.000€.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ Α/Κ TF33 – PW – 100A

Αφορά στη συντήρηση των Α/Κ TF33 – PW – 100A του Α/Φους BOING E-3 SENTRY γνωστού ως AWACS «ιπτάμενου ραντάρ» του ΝΑΤΟ. Οι συντηρήσεις γίνονται σε επίπεδο Γενικής Επισκευής – DLM (προγραμματισμένες) ή μερικής επισκευής – PR (συνήθως έκτακτες). Η ΕΑΒ είναι ένα από τα δύο επισκευαστικά κέντρα (SORs)

παγκοσμίως. Το πρόγραμμα συντήρησης υφίσταται από το 1988. Από το 1999 έχουν αποδοθεί 33 κινητήρες DLM και 49 κινητήρες Μερικής Επισκευής.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΟΜΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΥΣ C-130J. (ΠΕΛΑΤΗΣ: LMAero)

Αφορά την κατασκευή και συναρμολόγηση δομικών τμημάτων του Αεροσκάφους C-130J. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2010 και συνεχίζεται επιτυχώς, Το 2015 υπογράφηκε νέα σύμβαση με ισχύ έως το 2019 και προϋπολογιστικού εσόδου 72 εκ. $. Το 2018 υπογράφηκε MOU για συνέχιση του προγράμματος έως το 2024. Το έσοδο για το 2017 άγγιξε τα 15 εκατομμύρια €.

4. Τομέας Περιβάλλοντος

Η προστασία της ποιότητας του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων αποτελεί διαχρονικά κύριο άξονα της στρατηγικής της Εταιρείας. Στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας για μία επιχειρηματική ανάπτυξη που βασίζεται στο σεβασμό στους φυσικούς πόρους και συνάδει με τις αρχές της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, κατά τη διάρκεια του2017 υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- Πλήρης συμμόρφωση με τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους της επίσημης άδειας (ΑΕΠΟ 152262/17-11-2015).
- Επίβλεψη και λειτουργία των εγκαταστάσεων φυσικοχημικής επεξεργασίας βιομηχανικών αποβλήτων (Φ/Χ), βιολογικού καθαρισμού, επεξεργασίας ελαιωδών αποβλήτων DAF (Diffused Air Flotation), ελαιοδιαχωριστήρα πίστας Αεροσκαφών και διυλιστήριο επεξεργασίας νερού (πόσιμου, βιομηχανικού και πυρόσβεσης).
- Επιτυχής επαναπιστοποίηση του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης της ΕΑΒ από τον εξωτερικό φορέα TUV NORD κατά το πρότυπο ISO 14001:2015.
- Συνεχής επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιδόσεις (Υπουργεία, Περιφέρεια, Δήμοι, Φορείς, Σύλλογοι, Εργαζόμενοι)
- Πλήρης συμμόρφωση των χημικών παραμέτρων των επεξεργασμένων **βιομηχανικών αποβλήτων** με την κείμενη νομοθεσία ΚΥΑ 20488/10 ΦΕΚ 749Β.
- Πλήρης συμμόρφωση των χημικών παραμέτρων των αποβλήτων **βιολογικού καθαρισμού** με την κείμενη νομοθεσία ΚΥΑ 19640 ΦΕΚ 1136Β και ΚΥΑ 20488/10 ΦΕΚ 749Β & ΚΥΑ 5673/400/1997 ΦΕΚ 192Β.

- Διενέργεια μετρήσεων αιωρούμενων σωματιδίων, άνθρακα, Πτητικών Οργανικών Ενώσεων (Π.Ο.Ε) και χημικών αερίων ρύπων στις καμινάδες των Εργοστασίων Παραγωγής.
- Διενέργεια μετρήσεων σωματιδιακών εκπομπών (HCl, SO2, βαρέα μέταλλα, HCN, NOx , ολικός άνθρακας, ολικά αιωρούμενα σωματίδια).
- Υποβολή στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων(ΗΜΑ) η ετήσια έκθεση αποβλήτων

Υλοποιηθέντα σχέδια δράσης εντός του 2017

- Εκπόνηση μελετών και απογραφικών εκθέσεων, διαχείρισης πτητικών διαλυτών, και μετρήσεων αερίων και υγρών αποβλήτων, (όπως προβλέπεται από την ΑΕΠΟ Αριθ.: 152262/17-11-2015).
- Διενέργεια μηνιαίων δειγματοληψιών και χημικών αναλύσεων αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων από συνεργαζόμενα διαπιστευμένα εργαστήρια (όπως προβλέπεται από την ΑΕΠΟ Αριθ.: 152262/17-11-2015).
- Ολοκληρώθηκαν σύμφωνα με τον προγραμματισμό (1ο και 2ο εξάμηνο 2017) από τα εργαστήρια της ΕΥΔΑΠ χημικές και μικροβιολογικές αναλύσεις νερού ανθρώπινης κατανάλωσης μετά την επεξεργασία στο διυλιστήριο της ΕΑΒ, με άριστα αποτελέσματα.
- Συνεχίστηκε το πρόγραμμα ανακύκλωσης με την αποκομιδή απορριμμάτων μπλε κάδων σύμφωνα με την υπάρχουσα σύμβαση με τη διαδημοτική επιχείρηση Θηβών (ΔΕΠΟΔΑΘ).
- Απομάκρυνση και νόμιμη τελική διαχείριση 200 τόνων επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων(υγρών και στερεών) μέσω κατάλληλα αδειοδοτημένων φορέων.
- Απομάκρυνση και νόμιμη τελική διαχείριση 300 τόνων μη επικίνδυνων ανακυκλώσιμων αποβλήτων(χαρτί, ξύλο, πλαστικό, μέταλλα, ηλεκτρικά, ελαστικά, κ.λ.π.) μέσω κατάλληλα αδειοδοτημένων φορέων.
- Απομάκρυνση μέσω κατάλληλα αδειοδοτημένων φορέων περίπου 20 τόνων ελαιωδών και καυσίμων αποβλήτων με σκοπό την ανακύκλωση τους.

<u>Εργασίες Συντήρησης</u>

- Επισκευές δικτύων κυανίων, ποσίμου νερού και της διάταξης επεξεργασίας ελαιωδών αποβλήτων(DAF) καθώς και συντήρηση αντλιών φρεατίων υποδοχής αποβλήτων,
- Επισκευές και αντιμετώπιση διαρροών δικτύου χρωμικών της φυσικοχημικής επεξεργασίας, προμήθεια και αντικατάσταση δοσομετρικών αντλιών.

Εξοικονόμηση Φυσικών Πόρων:

- Η εταιρεία μας δείχνει έμπρακτα το σεβασμό της στον πιο πολύτιμο φυσικό πόρο, υλοποιώντας για 7η συνεχή χρονιά πρόγραμμα εξοικονόμησης νερού με

ιδιαίτερα σημαντικά αποτελέσματα. Είναι χαρακτηριστικό ότι από 330.000 m^3 το 2010 έχουμε πετύχει τη μείωση της κατανάλωσης νερού στα επίπεδα των 180.000 m^3 το 2017 (μείωση 45,5%).

5. Τομέας Μελετών, Έρευνας & Καινοτομίας

Στόχος της εταιρείας είναι και η Σχεδίαση και Ανάπτυξη ιδίων προϊόντων και τεχνολογιών Αεροναυπηγικής, Νέων υλικών και Διεργασιών καθώς και Αεροδιαστημικής και Ηλεκτρονικών, με υψηλή προστιθέμενη αξία γνώσης και καινοτομίας. Μέσω της δραστηριότητας της Διεύθυνσης **Μελετών, Έρευνας & Καινοτομίας,** επιδιώκει να αποκτά ουσιαστικό εξειδικευμένο μερίδιο συμμετοχής στην Αεροναυπηγική και Αεροδιαστημική βιομηχανία της Ευρώπης, να εκμεταλλεύεται τα αποτελέσματα και να αναπτύσσει αντίστοιχες συνεργασίες σε Ευρωπαϊκές κοινοπραξίες για την συμπαραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων. Επίσης, επιδιώκει να δημιουργεί επιχειρησιακές κερδοφόρες δραστηριότητες με την πώληση πλήρους κατασκευαστικού φακέλου αεροπορικών δομών και ηλεκτρονικών συστημάτων και να υποστηρίζει τα προϊόντα σχεδίασής της καθ' όλη την διάρκεια του κύκλου ζωής.

Κατά τη διάρκεια του 2017 ήταν σε εξέλιξη προγράμματα ανάπτυξης τεχνολογιών και προϊόντων αεροσκαφών & ηλεκτρονικών, κατά κανόνα χρηματοδοτούμενα από αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης κυρίως του Clean Sky2.

Συγκεκριμένα συνεχίστηκε η υλοποίηση των ακόλουθων έργων του Clean Sky 2.:

1. CS2-SHERLOC: Αφορά στην ανάπτυξη τεχνολογιών σχεδίασης, κατασκευής και επίγειου ελέγχου απαρτίων floor beams και aft pressure bulkhead joints με ενσωματωμένους αισθητήρες.
2. CS2-AG2: Ανάπτυξη τεχνολογιών σχεδίασης, κατασκευής και ελέγχου σε flight test απαρτίων spars/ribs από σύνθετα υλικά για το outer wing, με χρήση πιο φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων κατασκευής, όπως η μέθοδος Liquid Resin Infusion (Out of Autoclave methods).
3. CS2-ecoTECH: "Ανάπτυξη και ωρίμανση νέων οικολογικών επικαλύψεων σύμφωνων με τους κανονισμούς REACH. Σχεδίαση, κατασκευή και επίγειος έλεγχος δομής ατράκτου από νέα ελαφρά κράματα Αλουμινίου."

Στην περιοχή των ηλεκτρονικών συστημάτων, στη διάρκεια του 2017:

- Συνεχίστηκαν σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ESA), δοκιμές της συσκευής δρομολογητή (router) που υποστηρίζει τεχνολογίες διακοπτόμενων δικτύων επικοινωνιών (Delay Tolerant Network), επί του μικρού δορυφόρου της ESA OPS-SAT ώστε να πιστοποιηθεί και να υιοθετηθεί για χρήση σε δορυφόρους και διαστημικές αποστολές.

- Συνεργασία με το Κέντρο Αεροπορικής Ιατρικής για τη χρήση συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης (υγείας, κόπωσης, άγχους) πιλότου σε κλινικές μελέτες και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού συστήματος προσομοίωσης υποξιαιμίας και κόπωσης.
- Συνεχίστηκε η συμμετοχή σε ανάπτυξη τεχνολογιών που σχετίζονται με εφαρμογές μη επανδρωμένων συστημάτων και διαμορφώνεται στους χώρους της ΕΑΒ πλατφόρμα δοκιμών μη επανδρωμένων συστημάτων.
- Υποβλήθηκε σε συνεργασία με το ΥΠΕΘΑ, πρόταση που περιλαμβάνει τεχνολογία ηλεκτρομαγνητικού παλμού για την αντιμετώπιση εχθρικών drones.
- Επίσης στα πλαίσια προκήρυξης χρηματοδοτούμενων έργων ΕΣΠΑ υποβλήθηκε πρόταση για την ανάπτυξη «Παθητικού Διστατικού Ραντάρ» για την ανίχνευση απειλών stealth.

Τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Clean Sky2, Horizon 2020 και άλλων φορέων όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος) που υλοποιούνται από διεθνείς κοινοπραξίες, αποτελούν επίσης μια σημαντική παρακαταθήκη γνώσεων και επαφών της ΕΑΒ με τις μεγαλύτερες αεροναυπηγικές εταιρείες της Ευρώπης (AIRBUS, DASSAULT, LEONARDO, IAI, THALES κλπ) και δημιουργούν τις συνθήκες περαιτέρω συνεργασιών.

6. Τομέας Ανθρωπίνων Πόρων

Η Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία Α.Ε. (ΕΑΒ) έχει ως πρωταρχικό στόχο τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός εξαιρετικού εργασιακού περιβάλλοντος, αναγνωρίζοντας ότι η επιχειρηματική ανάπτυξη της εταιρείας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το βαθμό ικανοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού της, το οποίο αποτελεί και το πολυτιμότερο κεφάλαιο της ΕΑΒ. Το ανθρώπινο δυναμικό της εταιρείας -που ανέρχεται σε 1.390 εργαζόμενους- είναι ένας από τους κύριους φορείς που συνθέτουν την επιχειρησιακή δεινότητα της ΕΑΒ, διαμορφώνοντας καθοριστικά τον βαθμό ανταγωνιστικότητάς της. Οι εργαζόμενοι διαθέτουν υψηλή τεχνογνωσία & εξειδικευμένες γνώσεις, οι οποίες αποκτήθηκαν μέσα από συνεχείς εκπαιδεύσεις, προκειμένου η εταιρεία να ανταποκρίνεται στις υψηλές απαιτήσεις του αεροναυπηγικού κλάδου.

Πολιτική Ανθρώπινου Δυναμικού

Η Στρατηγική Διοίκησης Ανθρωπίνων Πόρων που ακολουθεί η εταιρεία στοχεύει:

α) στη δημιουργία ενός υγιούς και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος που προσφέρει ίσες ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης και

β) στην άσκηση Διοίκησης με βασικά χαρακτηριστικά την αξιοκρατία, τη διαφάνεια, τη σταθερότητα, τη συμμετοχικότητα, την ουσιαστική και αμφίδρομη επικοινωνία, και τη δέσμευση των εργαζομένων σε έναν συγκεκριμένο κώδικα αξιών και κανόνων, που ορίζουν σαφώς την υπεύθυνη επαγγελματική συμπεριφορά και ενθαρρύνουν την εργασία με βάση τις αρχές της Εταιρικής Υπευθυνότητας.

7. Λειτουργικός τομέας

Οι προσπάθειες επικεντρώθηκαν στη συγκράτηση του λειτουργικού κόστους της εταιρείας εξετάζοντας προσεκτικά όλες τις ελαστικές δαπάνες, με αποτέλεσμα να διατηρηθεί το λειτουργικό κόστος στα επίπεδα της προηγούμενης χρήσεως.

8. Σημαντικές Συναλλαγές μεταξύ εταιρείας και συνδεμένων μερών

Οι σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Μητρικής Εταιρίας και συνδεμένων με αυτή μερών, κατά την χρήση 2017 είναι οι εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών				
Σε θυγατρικές	0,00	0,00	103.563,19	103.579,20
Σε Ελληνικό Δημόσιο	25.864.254,01	38.291.155,30	25.864.254,01	38.291.155,30
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	87.490,69	466.593,90	87.490,69	466.593,90
Σύνολο	**25.951.744,70**	**38.757.749,20**	**26.055.307,89**	**38.861.328,40**
Αγορές αγαθών και υπηρεσιών				
Από θυγατρικές	0,00	0,00	31.000,00	20.000,00
Από Ελληνικό Δημόσιο	0,00	0,00	0,00	0,00
Από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	379.749,44	228.569,13	379.749,44	228.569,13
Σύνολο	**379.749,44**	**228.569,13**	**410.749,44**	**248.569,13**
Απαιτήσεις				
Από θυγατρικές	0,00	0,00	2.925.561,57	2.772.449,57
Από Ελληνικό Δημόσιο	72.718.986,88	69.805.201,64	72.718.986,88	69.805.201,64
Από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	287.596,01	2.792.526,21	287.596,01	2.792.526,21
Σύνολο	**73.006.582,89**	**72.597.727,85**	**75.932.144,46**	**75.370.177,42**
Υποχρεώσεις				
Σε θυγατρικές	0,00	0,00	0,00	14.938,36
Σε Ελληνικό Δημόσιο	184.690.898,00	186.624.881,00	184.690.898,00	186.624.881,00
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	856.891,16	877.485,38	856.891,16	877.485,38
Σύνολο	**185.547.789,16**	**187.502.366,38**	**185.547.789,16**	**187.517.304,74**
Παροχές προς τη διοίκηση και στελέχη της εταιρείας				
Μισθοί Οργάνων Διοίκησης & Διευθυντικών στελεχών	937.156,46	1.168.824,98	937.156,46	1.168.824,98
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	2.400,00	7.260,00	2.400,00	7.260,00
Σύνολο	**939.556,46**	**1.176.084,98**	**939.556,46**	**1.176.084,98**

Οι πωλήσεις προς το Δημόσιο αφορούν πωλήσεις προς την Πολεμική Αεροπορία, Στρατό Ξηράς και το Πολεμικό Ναυτικό. Το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο αφορά την Πολεμική Αεροπορία. Οι υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο αφορούν κυρίως υποχρεώσεις προς την Πολεμική Αεροπορία.

9. Οικονομικές Καταστάσεις

Στη συνέχεια παρατίθενται, ως αναπόσπαστο τμήμα της Έκθεσης προς τους μετόχους, οι οικονομικές καταστάσεις του έτους 2017. Σημειώνεται επίσης ότι επί των ακινήτων της εταιρίας δεν υφίσταται κανένα είδος εμπράγματου βάρους.

Μετά τα ανωτέρω κύριοι Μέτοχοι παρακαλούμε όπως εγκρίνετε τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2017.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ

Ακριβές αντίγραφο του Βιβλίου Πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

κ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΓΚΙΚΑΣ

Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη με επιφύλαξη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις πιθανές επιπτώσεις των θεμάτων 1 έως και 4 και τις επιπτώσεις του θέματος 5 που μνημονεύονται στην παράγραφο της έκθεσής μας "Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη", οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και της θυγατρικής αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη

Από τον έλεγχο μας προέκυψαν τα εξής:

1) Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών που προβλέπονται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και τον Κωδ. Ν. 2190/1920 η εταιρεία δεν διενήργησε φυσική απογραφή των αποθεμάτων της για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2017. Από τον έλεγχο μας δεν κατέστη δυνατόν να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την επιβεβαίωση των λογαριασμών «Αποθέματα» της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης ποσού € 95.768 χιλ. και «Κόστος Πωλήσεων» της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων ποσού € 53.992 χιλ. και συνεπώς διατηρούμε επιφύλαξη ως προς την αξία των εν λόγω λογαριασμών και την ενδεχόμενη επίδραση στα αποτελέσματα χρήσεως και τα ίδια κεφάλαια.

2) Δεν κατέστη δυνατόν να επαληθευθούν, με επιβεβαιωτικές επιστολές πελατών και χρεωστών ή άλλες εναλλακτικές ελεγκτικές διαδικασίες, απαιτήσεις από πελάτες και χρεώστες συνολικού ποσού € 5.582 χιλ. και προκαταβολές σε πελάτες ποσού € 274 χιλ. και συνεπώς διατηρούμε επιφύλαξη για την αξία των εν λόγω υπολοίπων και την ενδεχόμενη επίδραση στα αποτελέσματα χρήσεως και τα ίδια κεφάλαια.

3) Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 4.36.3 των οικονομικών καταστάσεων, στη χρήση 2010 καταλογίστηκαν στην Εταιρεία διαφορές φορολογικού ελέγχου για τις χρήσεις 2001 έως και 2004 συνολικού ύψους € 285.611 χιλ., για τις οποίες η Εταιρεία έχει προσφύγει στα διοικητικά δικαστήρια. Στα πλαίσια των προσφυγών που υπέβαλλε η Εταιρεία, στη χρήση 2011, αναγνώρισε στις υποχρεώσεις της το 25% των ανωτέρω διαφορών (δηλαδή το ποσό των € 71.403 χιλ.) και ισόποσο κονδύλι σε λογαριασμό απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Εταιρεία δεν έχει σχηματίσει στις οικονομικές της καταστάσεις σχετική πρόβλεψη σε βάρος των αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων για το σύνολο των εν λόγω φορολογικών διαφορών ποσού € 285.611 χιλ. Επίσης, η Εταιρεία δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη για αναλογούντες τόκους υπερημερίας και προσαυξήσεις που έχουν καταλογίσει οι φορολογικές αρχές για την προαναφερθείσα οφειλή των € 71.403 χιλ. ποσού € 32.763 χιλ., εκ των οποίων € 1.936 χιλ. αφορούν την κλειόμενη χρήση. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία δεν είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε την επιβάρυνση στα αποτελέσματα και τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας και του Ομίλου που ενδεχομένως να προκύψει από την τελική έκβαση των ανωτέρω προσφυγών.

4) Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2005 έως και 2010, ενώ για την ενοποιούμενη θυγατρική εταιρεία για τις χρήσεις 2010 έως και 2017 (σχετική η σημείωση 4.36.3 των υφιστάμενων οικονομικών καταστάσεων). Ως εκ τούτου τα φορολογικά αποτελέσματα των χρήσεων αυτών για τις εν λόγω εταιρείες δεν έχουν καταστεί οριστικά. Η μητρική Εταιρεία δεν έχει προβεί σε εκτίμηση των πρόσθετων φόρων και των προσαυξήσεων που πιθανόν καταλογιστούν σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο και δεν έχει σχηματίσει σχετική πρόβλεψη για αυτή την ενδεχόμενη υποχρέωση, ενώ η ενοποιούμενη θυγατρική εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη ποσού € 160 χιλ. Από τον έλεγχό μας δεν έχουμε αποκτήσει εύλογη διασφάλιση σχετικά με την εκτίμηση του ύψους της πρόβλεψης που τυχόν απαιτείται.

5) Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 4.27 των οικονομικών καταστάσεων, στο λογαριασμό «Λοιπές Υποχρεώσεις» περιλαμβάνονται και καταπτώσεις εγγυήσεων συνολικού ύψους € 421.751 χιλ., που αφορούν ληξιπρόθεσμες οφειλές της Εταιρείας προς τις αρμόδιες φορολογικές αρχές, οι οποίες προέκυψαν λόγω της αποπληρωμής δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας από το Ελληνικό Δημόσιο, που ήταν ο εγγυητής των εν λόγω δανείων. Η Εταιρεία δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη για αναλογούντες τόκους υπερημερίας και προσαυξήσεις που έχουν καταλογίσει οι φορολογικές αρχές για την προαναφερθείσα οφειλή συνολικού ποσού € 198.244 χιλ., εκ των οποίων € 42.954 χιλ. αφορούν την κλειόμενη χρήση,

με συνέπεια ο λογαριασμός «Λοιπές Υποχρεώσεις» να εμφανίζεται μειωμένος κατά το ποσό των € 198.244 χιλ., τα ίδια κεφάλαια βελτιωμένα κατά το ποσό των € 198.244 χιλ. και τα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσεως βελτιωμένα κατά το ποσό των € 42.954 χιλ.

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και την ενοποιούμενη θυγατρική της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για γνώμη με επιφύλαξη.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Εφιστούμε την προσοχή σας στη Σημείωση 4.19 επί των οικονομικών καταστάσεων, στην οποία περιγράφεται το γεγονός ότι κατά τη λήξη της κλειόμενης χρήσεως το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας και του Ομίλου καθίσταται αρνητικό και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 48 του κωδ. Ν. 2190/1920 και ότι το σύνολο της αξίας των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου, κατά τη λήξη της κλειόμενης χρήσεως, υπερέβαινε τη συνολική αξία των κυκλοφορούντων περιουσιακών τους στοιχείων κατά το ποσό των € 365.414 χιλ. και € 368.337 χιλ. αντίστοιχα, με αποτέλεσμα να υπάρχει η πιθανότητα η Εταιρεία να μην είναι σε θέση να αποπληρώσει μέρος των συμβατικών της υποχρεώσεων. Όπως αναφέρεται στη Σημείωση 4.19, οι συνθήκες αυτές υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας η οποία ενδεχομένως θα εγείρει σημαντική αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έμφαση Θεμάτων

Εφιστούμε την προσοχή σας στα εξής:

1) Στις σημειώσεις 4.14.3 και 4.36.2 των οικονομικών καταστάσεων όπου περιγράφεται το θέμα σχετικά με κατασκευαστικό έργο της Εταιρείας το οποίο είναι σε εξέλιξη καθώς και το θέμα της προσφυγής εταιρείας του εξωτερικού στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο κατά της Εταιρείας για την επίλυση διαφοράς από υπεργολαβική σύμβαση, του προαναφερθέντος κατασκευαστικού έργου, συνολικού ποσού € 16.732 χιλ. Η τελική έκβαση της εν λόγω υπόθεσης δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί από την Εταιρεία στο παρόν στάδιο και ως εκ τούτου, δεν έχει

σχηματιστεί οποιαδήποτε πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με το εν λόγω θέμα.

2) Σύμφωνα με τις επιστολές που τέθηκαν υπόψη μας από τη Νομική Διεύθυνση της Εταιρείας και της θυγατρικής της (σχετική αναφορά γίνεται και στη σημείωση 4.36.2 των οικονομικών καταστάσεων), υφίστανται αγωγές και διεκδικήσεις τρίτων κατά της Εταιρείας και της θυγατρικής της συνολικού ύψους € 9.399 χιλ. περίπου (δεν περιλαμβάνονται στο εν λόγω ποσό τα κονδύλια που αναφέρονται στην ανωτέρω επιφύλαξή μας υπ΄ αριθμό 3 και στο θέμα έμφασης υπ΄ αριθμό 1), για τις οποίες αναφέρονται τα εξής: α) Για αγωγές και διεκδικήσεις συνολικού ποσού € 7.559 χιλ. περίπου δεν αναφέρεται εκτίμηση από τη Νομική Διεύθυνση ως προς την τελική έκβασή τους, η οποία δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί στο παρόν στάδιο. Πάρα ταύτα η Εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις ποσού € 205 χιλ. σε σχέση με τις αγωγές αυτές για ενδεχόμενη αρνητική έκβασή τους. β) Για αγωγές και διεκδικήσεις συνολικού ποσού € 195 χιλ. αναφέρεται από τη Νομική Διεύθυνση ότι ευδοκίμησαν υπέρ των τρίτων. Για τις εν λόγω υποθέσεις έχει σχηματιστεί ισόποση πρόβλεψη για την κάλυψη αυτών των διεκδικήσεων. γ) Για αγωγές και διεκδικήσεις συνολικού ποσού € 1.645 χιλ. περίπου εκτιμάται ότι θα ευδοκιμήσουν υπέρ της Εταιρείας και της θυγατρικής της.

Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και της θυγατρικής της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2018
Οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Τριαντάφυλλος Δημ. Κωτσαλάς
Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Λ. 21361

Βασίλειος Ηρ. Βαρλάμης
Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Λ. 10261

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΕΟΕΛ
ΠΑΤΗΣΙΩΝ 81 & ΧΕΥΔΕΝ, Τ.Κ.10434-ΑΘΗΝΑ
Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Λ. 11

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

ποσά σε χιλ. €	*σημ.*	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
		ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ενεργητικό					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	*4.6*	217.721.893,24	223.332.287,28	216.417.390,67	222.027.784,71
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	*4.8*	199.012,97	230.864,42	199.012,96	230.864,41
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	*4.10*	0,01	0,01	0,01	0,01
Επενδύσεις σε ακίνητα	*4.7*	3.854.923,47	3.927.801,81	5.159.486,63	5.232.364,97
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	*4.11*	0,00	60.564,48	0,00	60.564,48
Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	*4.12*	2.298.731,39	2.298.189,39	2.296.811,39	2.296.269,39
Σύνολο		**224.074.561,08**	**229.849.707,39**	**224.072.701,66**	**229.847.847,97**
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	*4.13*	95.767.664,99	86.531.737,43	95.767.664,99	86.531.737,43
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	*4.14*	561.635.693,96	553.148.870,01	563.928.740,03	555.290.633,82
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	*4.15*	2.062.565,90	2.062.565,90	2.062.565,90	2.062.565,90
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	*4.16*	10.506.706,80	16.111.883,00	10.493.816,92	16.107.545,68
Σύνολο		**669.972.631,65**	**657.855.056,34**	**672.252.787,84**	**659.992.482,83**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		**894.047.192,73**	**887.704.763,73**	**896.325.489,50**	**889.840.330,80**
Παθητικό					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	*4.17*	1.279.847.670,00	1.224.492.240,00	1.279.847.670,00	1.224.492.240,00
Αποθεματικά κεφάλαια	*4.18*	697.418,54	697.418,54	697.418,54	697.418,54
Αποτελέσματα εις νέο	*4.19*	-1.476.631.001,84	-1.463.545.257,69	-1.473.547.234,53	-1.460.585.677,05
Σύνολο		**-196.085.913,30**	**-238.355.599,15**	**-193.002.145,99**	**-235.396.018,51**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	*4.20*	16.870.699,98	17.021.520,98	16.870.699,98	17.021.520,98
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	*4.24*	0,00	55.000.000,00	0,00	55.000.000,00
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	*4.22*	24.004.226,66	25.246.783,65	24.004.226,66	25.246.783,65
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	*4.21*	665.683,66	596.621,27	503.428,06	454.365,67
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	*4.23*	8.903.936,28	9.431.024,52	8.903.936,28	9.431.024,52
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	*4.25*	1.378.499,08	1.378.499,08	1.378.499,08	1.378.499,08
Σύνολο		**51.823.045,66**	**108.674.449,50**	**51.660.790,06**	**108.532.193,90**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	*4.26*	73.789.647,80	79.447.040,58	73.759.661,25	79.397.628,72
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	*4.24*	62.534.611,34	48.979.988,77	62.534.611,34	48.979.988,77
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	*4.27*	901.985.801,23	888.958.884,03	901.372.572,84	888.326.537,92
Σύνολο		**1.038.310.060,37**	**1.017.385.913,38**	**1.037.666.845,43**	**1.016.704.155,41**
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		**894.047.192,73**	**887.704.763,73**	**896.325.489,50**	**889.840.330,80**

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

ποσά σε χιλ. €	*σημ.*	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κύκλος εργασιών	*4.28*	59.749.758,32	70.045.874,72	59.599.348,32	69.975.769,72
Κόστος πωλήσεων	*4.29*	-54.103.293,42	-65.898.667,79	-53.991.682,79	-65.832.066,05
Μικτό κέρδος		**5.646.464,90**	**4.147.206,93**	**5.607.665,53**	**4.143.703,67**
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	*4.31*	7.533.420,05	6.555.973,92	7.636.983,24	6.624.788,26
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	*4.30*	-9.140.454,27	-9.353.409,95	-9.151.826,62	-9.325.054,17
Έξοδα λειτουργίας ερευνών & ανάπτυξης	*4.30*	0,00	0,00	0,00	0,00
Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	*4.30*	-467.151,34	-373.258,03	-435.847,79	-344.652,20
Έξοδα Παραγωγής μη κοστολογηθέντα	*4.30*	-5.450.191,72	-6.359.194,68	-5.450.191,72	-6.359.194,68
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	*4.31*	-6.584.834,95	-8.595.726,22	-6.566.031,79	-8.548.402,28
Λειτουργικά αποτελέσματα		**-8.462.747,33**	**-13.978.408,03**	**-8.359.249,15**	**-13.808.811,40**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	*4.32*	-5.372.500,66	-7.017.906,05	-5.371.811,59	-7.017.523,10
Χρηματοοικονομικά έσοδα	*4.32*	14.811,35	23.101,70	14.810,77	23.100,51
Άλλα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	*4.33*	-60.564,48	-662.367,35	-60.564,48	-662.367,35
Αποτελέσματα προ φόρων		**-13.881.001,12**	**-21.635.579,73**	**-13.776.814,45**	**-21.465.601,34**
Φόροι εισοδήματος	*4.34*	-20.000,00	-20.000,00	0,00	0,00
Αποτελέσματα μετά από φόρους (Α)		**-13.901.001,12**	**-21.655.579,73**	**-13.776.814,45**	**-21.465.601,34**
Λοιπά συνολικά έσοδα					
Αναλογιστικά κέρδη και ζημιές		815.257,00	-772.779,00	815.257,00	-772.779,00
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)		**815.257,00**	**-772.779,00**	**815.257,00**	**-772.779,00**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α)+(Β)		**-13.085.744,12**	**-22.428.358,73**	**-12.961.557,45**	**-22.238.380,34**
Κατανεμημένα σε:					
Μετόχους της μητρικής		**-13.085.744,12**	**-22.428.358,73**	**-12.961.557,45**	**-22.238.380,34**
Δικαιώματα μειοψηφίας		**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Βασικά κέρδη / ζημιές ανά μετοχή (ευρώ / μετοχή)	*4.35*	**-0,3258**	**-0,5306**	**-0,3229**	**-0,5259**
Αποσβέσεις		**5.930.028,65**	**6.344.969,75**	**5.930.028,65**	**6.344.969,75**
EBITDA		**-2.532.718,68**	**-7.633.438,28**	**-2.429.220,50**	**-7.463.841,65**

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ενοποιημένα

ποσά σε χιλ. €	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά κεφάλαια	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο 31/12/2015	**1.224.492.240,00**	**697.418,54**	**-1.441.116.898,99**	**-215.927.240,45**
Αποτελέσματα Χρήσης	0,00	0,00	-21.655.579,73	**-21.655.579,73**
Αναλογιστική επανεκτίμηση	0,00	0,00	-772.779,00	**-772.779,00**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Υπόλοιπο 31/12/2016	**1.224.492.240,00**	**697.418,54**	**-1.463.545.257,72**	**-238.355.599,18**
Αποτελέσματα Χρήσης	0,00	0,00	-13.901.001,12	**-13.901.001,12**
Αναλογιστική επανεκτίμηση	0,00	0,00	815.257,00	**815.257,00**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	55.355.430,00	0,00	0,00	**55.355.430,00**
Υπόλοιπο 31/12/2017	**1.279.847.670,00**	**697.418,54**	**-1.476.631.001,84**	**-196.085.913,30**

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Μητρικής

ποσά σε χιλ. €	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά κεφάλαια	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο 31/12/2015	**1.224.492.240,00**	**697.418,54**	**-1.438.347.296,73**	**-213.157.638,19**
Αποτελέσματα Χρήσης	0,00	0,00	-21.465.601,34	**-21.465.601,34**
Αναλογιστική επανεκτίμηση	0,00	0,00	-772.779,00	**-772.779,00**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Υπόλοιπο 31/12/2016	**1.224.492.240,00**	**697.418,54**	**-1.460.585.677,07**	**-235.396.018,53**
Αποτελέσματα Χρήσης	0,00	0,00	-13.776.814,45	**-13.776.814,45**
Αναλογιστική επανεκτίμηση	0,00	0,00	815.257,00	**815.257,00**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	55.355.430,00	0,00	0,00	**55.355.430,00**
Υπόλοιπο 31/12/2017	**1.279.847.670,00**	**697.418,54**	**-1.473.547.234,52**	**-193.002.145,98**

Κατάσταση Ταμειακών Ροών
Άμεση Μέθοδος

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από απαιτήσεις	59.457.079,22	72.926.377,95	59.259.639,22	72.712.572,78
Πληρωμές σε Προμηθευτές, εργαζομένους, κλπ.	-55.759.515,36	-63.631.514,61	-55.570.627,34	-63.512.348,21
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	-6.817.189,02	-658.864,88	-6.817.189,02	-658.481,93
Πληρωμές (εισπράξεις επιστροφών) φόρων	-7.785.447,57	-12.444.293,66	-7.785.447,57	-12.300.715,48
Σύνολο εισροών/ εκροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	**-10.905.072,73**	**-3.808.295,19**	**-10.913.624,71**	**-3.758.972,84**
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορά ενσώματων και άϋλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-214.904,82	-1.084.924,46	-214.904,82	-1.084.924,46
Εισπράξεις από επιχορηγήσεις παγίων	0,00	909.537,64	0,00	874.060,87
Τόκοι εισπραχθέντες	14.811,35	23.101,70	14.810,77	23.100,51
Σύνολο εισροών/ εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	**-200.093,47**	**-152.285,12**	**-200.094,05**	**-187.763,08**
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Ποσά αύξησης κεφαλαίου	5.499.990,00	0,00	5.499.990,00	0,00
Σύνολο εισροών/ εκροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	**5.499.990,00**	**0,00**	**5.499.990,00**	**0,00**
Καθαρή αύξηση (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	**-5.605.176,20**	**-3.960.580,31**	**-5.613.728,76**	**-3.946.735,92**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	**16.111.883,00**	**20.072.463,32**	**16.107.545,68**	**20.054.281,60**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	**10.506.706,80**	**16.111.883,00**	**10.493.816,92**	**16.107.545,68**

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια της χρήσης 2017 πραγματοποιήθηκαν καταπτώσεις εγγυήσεων δανείων, τα οποία ήταν εγγυημένα από το Ελληνικό Δημόσιο (το οποίο και τα αποπλήρωσε), συνολικού ποσού € 45.577.850,00.

Το αντίστοιχο ποσό των καταπτώσεων για τη χρήση 2016 ανέρχεται σε ποσό € 5.577.850,00 το οποίο αφορούσε τόκους.

Οι προαναφερθείσες μεταβολές των χρήσεων 2017 και 2016 περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών στο λογαριασμό των λειτουργικών δραστηριοτήτων «Πληρωμές σε προμηθευτές, εργαζομένους κ.λ.π.».

Σημειώσεις επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων

4.1 Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο

4.1.1 Η εταιρεία

Η Εταιρεία «Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία Ανώνυμη Εταιρεία» με Αριθμό Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΡ.Μ.Α.Ε.) 2685/01/Β/86/2684 στο εξής «ΕΑΒ Α.Ε.», συστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 43/1975, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Ν. 696/1977, καθώς και με το άρθρο 44 του Ν. 1947/1991 και το άρθρο 8 παρ. 1 του Ν.2166/1993. Σε εκτέλεση του Ν. 43/1975 εκδόθηκε η Κοινή Απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Προγραμματισμού, Εθνικής Άμυνας και Εμπορίου με αριθμό ΡΔ 3150/03.03.1976, με την οποία εγκρίθηκε το καταστατικό της Εταιρείας, όπως αυτό καταρτίστηκε με την πράξη 24677/23.02.1976 της Συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Ανδρικοπούλου-Καλλίρη. Η προαναφερόμενη Υπουργική Απόφαση μαζί με το καταστατικό δημοσιεύτηκαν στο ΦΕΚ αρ. 333/04.03.1976. Για τις συναλλαγές της Εταιρείας σε ξένη γλώσσα ή με πρόσωπα της αλλοδαπής, η Εταιρεία θα χρησιμοποιεί την επωνυμία «HELLENIC AEROSPACE INDUSTRY S.A.» και τον διακριτικό τίτλο «H.A.I. S.A.».

Σκοπός της Εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.43/1975, όπως τροποποιημένος ισχύει, είναι «η ίδρυση και λειτουργία στην Ελλάδα εκσυγχρονισμένης βιομηχανίας αεροπορικού υλικού για την κάλυψη των αναγκών των ενόπλων δυνάμεων και λοιπών δημόσιων υπηρεσιών, για την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους, στον τομέα της συντήρησης, επισκευής και κατασκευής αεροσκαφών και γενικά αεροδιαστημικού υλικού. Επίσης σκοπός της Εταιρείας είναι οι κατασκευές και η παροχή υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών (τηλεπικοινωνίες - πληροφορική - συστήματα ελέγχου πυρός-αναμεταδότες τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων), σε παντός είδους κινητήρες (στρατιωτικούς και πολιτικούς), καθώς και στα παρελκόμενα αυτών, σε συστήματα ήπιων μορφών ενέργειας και σε οπλικά συστήματα παντός τύπου (εγκατεστημένα επί ιπτάμενων μέσων, εδάφους, πλοίων και παντός τύπου χερσαίων οχημάτων) και η παροχή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης πάνω στα αντικείμενα δραστηριότητας της Εταιρείας. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, δημοσιευμένη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, είναι δυνατό να επεκτείνεται ο σκοπός της εταιρείας και σε άλλες συναφείς δραστηριότητες.

Για την επίτευξη του σκοπού της, η Εταιρεία μπορεί να συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή σε οποιεσδήποτε συναφείς επιχειρήσεις και να συνεργάζεται ή να συνεταιρίζεται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που επιδιώκουν σκοπούς όμοιους ή συναφείς με το σκοπό της, καθώς και να ενεργεί γενικά οτιδήποτε θα ήταν αναγκαίο ή χρήσιμο για την πραγματοποίηση του σκοπού της».

Η εταιρεία ελέγχεται εξ' ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο και ως εκ τούτου εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.3429/2005 σύμφωνα με το οποίο ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

Η έδρα της Εταιρείας βρίσκεται στην Ελλάδα, στο Νομό Αττικής, στο Δήμο Αθηναίων, Λεωφόρο Μεσογείων 2-4. Το βιομηχανικό συγκρότημα και οι οικονομικές υπηρεσίες της Εταιρείας είναι εγκατεστημένα σε έκταση 1.850 στρεμμάτων στο Νομό Βοιωτίας, στο Δήμο Τανάγρας.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 12η Νοεμβρίου 2018.

4.1.2 Δομή του Ομίλου

Η δομή του Ομίλου κατά την 31.12.2017 έχει ως εξής:

			Ποσοστό συμμετοχής	
Επωνυμία	**Χώρα Εγκατάστασης**	**Σχέση**	**31.12.2017**	**31.12.2016**
Ε.Μ.Σ. ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Θυγατρική	100%	100%
1 Source Αεροπορικές Υπηρεσίες Α.Ε.	Ελλάδα	Συγγενής	49%	49%

4.1.3 Διοικητικό Συμβούλιο

Κατόπιν απόφασης του Υπουργού Οικονομικών από τις 22 Φεβρουαρίου 2016 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει την εξής σύνθεση :

Ζαχαρίας Γκίκας, Πρόεδρος Δ.Σ.
Γεώργιος Θ. Μαζαράκος, Διευθύνων Σύμβουλος
Χαράλαμπος Παπασπύρος, Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
Δημοσθένης Μπακόπουλος, Μέλος Δ.Σ.
Σπυρίδων Παντελάκης, Μέλος Δ.Σ.
Νεκτάριος Μπανάκας, Μέλος Δ.Σ. (εκπρόσωπος εργαζομένων)
Χρήστος Μάρκος, Μέλος Δ.Σ.

Με βάση το άρθρο 12 του καταστατικού, η θητεία του ΔΣ είναι 5ετής με δυνατότητα παράτασης 1 έτους. Στο μεταξύ διάστημα, τα μέλη του ΔΣ μπορεί να ορίζονται και να παύονται με απόφαση του αρμόδιου υπουργού.

4.2 Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

4.2.1 Συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ

Οι ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Για την σύνταξή τους έχουν ληφθεί υπόψη όλα τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και οι ερμηνείες τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) της IASB και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως την 31η Δεκεμβρίου 2017.

4.2.2 Βάση κατάρτισης

Οι ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού.

4.2.3 Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση το σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα δημοσιευμένα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς με την χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

- **Κρίσεις**

Συγκεκριμένα ποσά τα οποία περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές γνωστοποιήσεις πρέπει να εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες που δεν είναι δυνατό να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Ως σημαντική λογιστική εκτίμηση, θεωρείται μία η οποία είναι σημαντική για την εικόνα της οικονομικής κατάστασης του ομίλου και τα αποτελέσματα και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της διοίκησης, συχνά ως αποτέλεσμα της ανάγκης για σχηματισμό εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση υποθέσεων οι οποίες είναι αβέβαιες. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, συσκέψεις με ειδικούς, τάσεις και άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές

στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις μας σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον. Στη σημείωση 4.5 «Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές» αναφέρονται οι λογιστικές πολιτικές που έχουν επιλεγεί από τον Όμιλο.

- **Έλεγχοι απομείωσης συμμετοχών**

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης των συμμετοχών σε θυγατρικές / συγγενείς εταιρίες όπου υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Προκειμένου να γίνει ο έλεγχος απομείωσης γίνεται προσδιορισμός της αξίας χρήσης (value in use) των μονάδων παραγωγής ταμειακών ροών (τις οποίες αποτελούν η κάθε θυγατρική ή συγγενής) ή εναλλακτικά εκτιμώντας την εύλογη αξία της συμμετοχής με βάση παραδεκτές τεχνικές αποτίμησης.

- **Φόροι εισοδήματος**

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος από διάφορες φορολογικές αρχές. Για τον καθορισμό των προβλέψεων για φόρους εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής καθορισμός του φόρου είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Η διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου βασιζόμενη σε εκτιμήσεις για το ποσό των επιπλέον φόρων που ενδεχομένως θα οφείλονται. Όταν το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους των υποθέσεων αυτών, διαφέρει από το ποσό το οποίο είχε αρχικά αναγνωρισθεί στις οικονομικές καταστάσεις, οι διαφορές επιδρούν στο φόρο εισοδήματος και στις προβλέψεις για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου κατά την οποία τα ποσά αυτά οριστικοποιούνται. Ανάλυση με τον φόρο εισοδήματος και τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας και Ομίλου παρουσιάζεται στις σημειώσεις 4.34 και 4.36.3.

- **Προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων**

Η παρακολούθηση των αποθεμάτων πραγματοποιείται μέσω μηχανογραφικών κριτήριων βάσει απολογιστικών στοιχείων αναλώσεων. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας λόγω της φύσης και της ιδιαιτερότητας των αποθεμάτων, διενεργεί προβλέψεις απαξίωσης για τα αποθέματα τα οποία χαρακτηρίζονται ως αδιακίνητα. Ως αδιακίνητα χαρακτηρίζονται αποθέματα που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία για παραπάνω από 5 συνεχόμενα έτη. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης εκτιμάται από την Διοίκηση με βάση εμπειρικές τεχνικές στηριζόμενες σε στοιχεία του παρελθόντος σχετικά με την οικονομική απαξίωση των αποθεμάτων καθώς και με εκτιμήσεις όπου είναι διαθέσιμες σχετικά με την ρευστοποιήσιμη αξία τους κατά την ημερομηνία της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

- **Παραγωγή σε εξέλιξη**

Το κονδύλι της «Παραγωγής σε εξέλιξη» αφορά κόστος έργων τα οποία βρίσκονται

σε πρώιμο στάδιο και για τα οποία σύμφωνα με πάγια πολιτική της εταιρείας δεν αναγνωριστεί έσοδο στις οικονομικές καταστάσεις. Για τα έργα αυτά η εκτίμηση της Εταιρείας είναι ότι το κόστος των έργων αυτών είναι πλήρως ανακτήσιμο.

- **Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων**

Οι επισφαλείς λογαριασμοί απεικονίζονται με τα ποσά τα οποία είναι πιθανόν να ανακτηθούν. Οι εκτιμήσεις για τα ποσά που αναμένεται να ανακτηθούν προκύπτουν κατόπιν ανάλυσης καθώς και από την εμπειρία του Ομίλου σχετικά με την πιθανότητα επισφαλειών των πελατών. Μόλις γίνει γνωστό ότι ένας συγκεκριμένος λογαριασμός υπόκειται σε μεγαλύτερο κίνδυνο του συνήθους πιστωτικού κινδύνου (π.χ., χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη, διαφωνία σχετικά με την ύπαρξη ή το ποσό της απαίτησης, κτλ.), ο λογαριασμός αναλύεται και κατόπιν καταγράφεται ως επισφάλεια εάν οι συνθήκες υποδηλώνουν ότι η απαίτηση είναι ανείσπρακτη.

- **Προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις**

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοιδήποτε διακανονισμοί δε θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2017 αλλά έχει προχωρήσει σε διενέργεια πρόβλεψης ποσού € 400.000,00. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του ομίλου στο μέλλον.

- **Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων**

Ο Όμιλος εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων σε κάθε χρήση. Η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές που έχουν εκτιμηθεί κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού. Οι εκτιμήσεις για την ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων στοιχείων που έχουν χρησιμοποιηθεί για την σύνταξη της κλειόμενης περιόδου δεν έχουν μεταβληθεί σε σχέση με αυτές των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2016. Σημειώνεται ότι η εταιρεία επανεξέτασε την αξία των πάγιων περιουσιακών της στοιχείων, χρησιμοποιώντας την εταιρεία «NAIHELLAS», τη χρήση 2013.

4.2.4 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της εταιρείας και της θυγατρικής της επιχείρησης, δηλαδή το νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί η μητρική εταιρεία και η θυγατρική της. Όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

4.3 Αλλαγές σε πρότυπα και σε διερμηνείες προτύπων

4.3.1 Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Οι τροποποιήσεις έχουν επίδραση στις ενοποιημένες & εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες & εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 12 «Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με το ότι η υποχρέωση για παροχή των γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 έχει εφαρμογή σε συμμετοχή σε οντότητες που έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενη προς πώληση, εκτός της υποχρέωσης για παροχή συνοπτικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες & εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

4.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση

εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 2 «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιλάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει

εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές. Η Διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Η τροποποίηση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε.

Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε ένα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά

τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

4.4 Αναμορφώσεις – Ανακατατάξεις κονδυλίων προηγούμενης χρήσης

Δεν υπήρξε κάποια ανακατάταξη των κονδυλίων της προηγούμενης χρήσης 2016.

4.5 Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές

Δεν υπήρξαν αλλαγές ή υιοθέτηση νέων λογιστικών πολιτικών κατά την διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. Ακολουθήθηκαν οι λογιστικές πολιτικές της προηγούμενης χρήσης 2016.

4.5.1 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τη διοίκηση και τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, είτε μέσω της κατοχής εκ μέρους της Μητρικής (περισσότερων των μισών) δικαιωμάτων ψήφου είτε μέσω της εξάρτησης της θυγατρικής από την τεχνογνωσία που της παρέχει ο Όμιλος. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία μπορούν να ασκηθούν κατά το χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετήσει αν η Μητρική ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία που αποκτάται ο

έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η χρησιμοποιούμενη λογιστική μέθοδος για την ενοποίηση των θυγατρικών είναι η μέθοδος αγοράς. Το κόστος απόκτησης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν, των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της ανταλλαγής, πλέον τυχόν κόστους άμεσα επιρριπτέου στη συναλλαγή. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων άυλων περιουσιακών στοιχείων), υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που συνιστούν μία επιχειρηματική ενοποίηση αποτιμώνται κατά την απόκτηση στις εύλογες αξίες τους ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής. Η διαφορά του κόστους απόκτησης πέραν της εύλογης αξίας των επί μέρους περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, καταχωρείται ως υπεραξία. Αν το συνολικό κόστος της απόκτησης είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Ειδικά για τις επιχειρηματικές συνενώσεις που είχαν πραγματοποιηθεί πριν την ημερομηνία μετάβασης του Ομίλου στα ΔΠΧΑ (1η Ιανουαρίου 2006) η Εταιρεία βασιζόμενη στην εξαίρεση του ΔΠΧΑ 1 δεν εφάρμοσε αναδρομικά τη μέθοδο της εξαγοράς. Έτσι, δεν επαναϋπολόγισε το κόστος απόκτησης των θυγατρικών που είχαν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία μετάβασης, ούτε την εύλογη αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Διεταιρικές συναλλαγές - διεταιρικά υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των Εταιριών του Ομίλου απαλείφονται.

Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, διαγράφονται στο βαθμό που δεν υπάρχει ένδειξη απομείωσης, του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής οι θυγατρικές εταιρίες εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

(β) Συγγενείς

Στις συγγενείς επιχειρήσεις ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή (όχι έλεγχο), με τα ποσοστά συμμετοχής να κυμαίνονται από 20 - 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς λογιστικοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς περιλαμβάνει και την υπεραξία μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την απόκτηση καταχωρείται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιό του επί των μεταβολών που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα αποθεματικά της συγγενούς μετά την απόκτηση, καταχωρείται απευθείας στα αποθεματικά του Ομίλου. Όλες οι μετά την απόκτηση μεταβολές επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς επιχείρησης εξισωθεί με το κόστος συμμετοχής στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, με εξαίρεση την περίπτωση που έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις (διενέργεια πληρωμών) για λογαριασμό της συγγενούς. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων διαγράφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές διαγράφονται, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει ένδειξη απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής οι συγγενείς επιχειρήσεις εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

4.5.2 Πληροφόρηση κατά τομέα

Ως επιχειρηματικός τομέας ορίζεται μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων και λειτουργιών που παρέχουν προϊόντα και υπηρεσίες, τα οποία υπόκεινται σε διαφορετικούς κινδύνους και αποδόσεις από εκείνα άλλων επιχειρηματικών τομέων. Ως γεωγραφικός τομέας, ορίζεται μία γεωγραφική περιοχή, στην οποία παρέχονται προϊόντα και υπηρεσίες και η οποία υπόκειται σε διαφορετικούς κινδύνους και αποδόσεις από άλλες περιοχές.

Η εταιρεία δεν παρουσιάζει επιχειρηματικούς τομείς, ενώ η ανάλυση των πωλήσεων κατά γεωγραφική περιοχή παρουσιάζεται στη σημείωση 4.28 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

4.5.3 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας επιμετρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα αναφοράς της Εταιρείας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση

τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της περιόδου και από τη μετατροπή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Λειτουργικό νόμισμα όλων των εταιρειών του Ομίλου είναι το Ευρώ.

4.5.4 Ενσώματες Ακινητοποιήσεις

Η Εταιρεία εφαρμόζοντας τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 1, επέλεξε μόνο κατά την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Α, να αναπροσαρμόσει τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία, στην εύλογη αξία τους και χρησιμοποίησε την αξία αυτή ως θεωρητική αξία κτήσης τους κατά την ημερομηνία μετάβασης. Η αναπροσαρμογή της αξίας των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων διενεργήθηκε με αναγνωρισμένες τεχνικές αποτίμησης προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι αναπροσαρμοσμένες αξίες αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία μετάβασης.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης τους (μετάβασης), τα ενσώματα πάγια απεικονίζονται στις εύλογες αξίες τους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε προσαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνο εάν είναι πιθανό μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο να εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Οικόπεδα	- έτη
Κτίρια -Εγκαταστάσεις Κτιρίων – Τεχνικά Έργα	57 - 80 έτη
Μηχανήματα, Τεχνικές Εγκαταστάσεις	20-25 έτη
Φορητά Μηχανήματα, Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός	20-25 έτη
Μεταφορικά Μέσα	12-20 έτη
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές και Εξοπλισμός Τηλεπικοινωνιών	10-20 έτη
Μηχανές Γραφείου και Λοιπός Εξοπλισμός	10-20 έτη
Έπιπλα, Σκεύη, Μέσα Αποθήκευσης και Μεταφοράς	10-20 έτη

Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς λογιστικών προγραμμάτων. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει το κόστος κτήσεως του λογισμικού ως υποκατηγορία του λοιπού εξοπλισμού.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κέρδη ή ζημίες από την πώληση ενσωμάτων παγίων, καθορίζονται από τη διαφορά μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους καθαρής αξίας. Τα κέρδη ή οι ζημίες αυτές διαγράφονται στα αποτελέσματα σαν μέρος των καθαρών λοιπών εσόδων (εξόδων).

Το σύνολο των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Σημαντικές βελτιώσεις κεφαλαιοποιούνται στο κόστος των αντίστοιχων παγίων εφόσον αυτές προσαυξάνουν την ωφέλιμη ζωή, αυξάνουν την ικανότητα παραγωγής ή βελτιώνουν την αποδοτικότητα των αντίστοιχων παγίων.

Τα στοιχεία των ενσώματων ακινητοποιήσεων διαγράφονται κατά την πώληση ή την απόσυρση τους ή όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση τους. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από την διαγραφή ενός παγίου περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία διαγράφεται το εν λόγω πάγιο.

Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα. Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ετήσιο ισολογισμό. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, οι διαφορές (απομείωση) καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των λοιπών παγίων στοιχείων λογίζονται με την μέθοδο της σταθερής απόσβεσης βάσει της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων.

Δεν υπάρχουν εγγεγραμμένα εμπράγματα βάρη επί των ακινήτων της εταιρείας.

Η εταιρεία εξέτασε τυχόν απομείωση των ενσώματων περιουσιακών της στοιχείων

τη χρήση 2013 χρησιμοποιώντας την εταιρεία εκτιμητών «NAI HELLAS/AVENT S.A.», από την μελέτη της οποίας δεν προέκυψε διαφορά επί της συνολικής αξίας των ακινήτων, αλλά τακτοποίηση μεταξύ της αξίας οικοπέδων και κτιρίων των ιδιοχρησιμοποιούμενων και επενδυτικών ακινήτων, με αποτέλεσμα η εταιρεία να προχωρήσει σε ανακατάταξη των εν λόγω κονδυλίων με τις επενδύσεις σε ακίνητα προκειμένου να αποκαταστήσει τις αξίες.

4.5.5 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα κατέχονται για αποκόμιση ενοικίων, για κεφαλαιακή ενίσχυση ή και για τα δύο. Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν όλα εκείνα τα ακίνητα (στα οποία περιλαμβάνονται η γη, τα κτίρια ή τα μέρη κτιρίων ή και τα δύο) τα οποία κατέχονται από την Εταιρεία, είτε για να αποκομίζει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου) ή και για τα δύο.

Η Εταιρεία εφαρμόζοντας τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 1, επέλεξε μόνο κατά την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Α, να αναπροσαρμόσει τις επενδύσεις σε ακίνητα, στην εύλογη αξία τους και χρησιμοποίησε την αξία αυτή ως θεωρητική αξία κτήσης τους κατά την ημερομηνία μετάβασης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης τους, το οποίο είναι προσαυξημένο με όλα εκείνα τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους (π.χ. συμβολαιογραφικά, μεσιτικά, φόροι μεταβίβασης).

Η Εταιρεία επέλεξε να αποτιμά τις επενδύσεις σε ακίνητα με τη μέθοδο του κόστους. Σύμφωνα με την πολιτική αυτή μετά την αρχική αναγνώριση όλες οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Από την εξέταση απομείωσης των επενδυτικών ακινήτων της εταιρείας, την προηγούμενη χρήση, δεν προέκυψε διαφορά επί της συνολικής αξίας των ακινήτων αλλά τακτοποίηση της αξίας οικοπέδων και κτιρίων, με αποτέλεσμα η εταιρεία να προχωρήσει σε ανακατάταξη του εν λόγω κονδυλίου με τις ενσώματες ακινητοποιήσεις προκειμένου να αποκαταστήσει τις αξίες.

4.5.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών.

Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων εκτός της υπεραξίας.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν ατέρμονα ωφέλιμη ζωή και δεν αποσβένονται υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους τουλάχιστον ετησίως

Τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση ελέγχονται για απομείωση της αξίας τους, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι λογιστική αξία τους δε θα ανακτηθεί.

Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως του περιουσιακού στοιχείου. Η αξία χρήσης προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ροών με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο.

Εάν η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της αναπόσβεστης, τότε η αναπόσβεστη αξία μειώνεται έως το ύψος της ανακτήσιμης. Οι ζημιές απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία προκύπτουν, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει αναπροσαρμοστεί, οπότε η ζημία απομείωσης μειώνει το αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής.

Όταν σε μεταγενέστερη χρήση η ζημία απομείωσης πρέπει να αναστραφεί, η αναπόσβεστη αξία του περιουσιακού στοιχείου αυξάνεται έως το ύψος της αναθεωρημένης εκτίμησης της ανακτήσιμης αξίας, στο βαθμό που η νέα αναπόσβεστη αξία δεν υπερβαίνει την αναπόσβεστη αξία που θα είχε προσδιοριστεί εάν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης σε προηγούμενες χρήσεις.

Η αναστροφή της ζημίας απομείωσης καταχωρείται στα έσοδα, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει αναπροσαρμοστεί, οπότε αναστροφή της ζημίας απομείωσης αυξάνει το αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής.

Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμιακών ροών.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται από 5 έως 10 έτη.

4.5.7 Επενδύσεις

Οι επενδύσεις της Εταιρείας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκε η επένδυση. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση και επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο περιλαμβάνεται σε αυτήν την κατηγορία εάν αποκτάται με σκοπό να πωληθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα ή αν έχει χαρακτηριστεί έτσι από τη διοίκηση. Τα παράγωγα επίσης περιλαμβάνονται σ' αυτή την κατηγορία, εκτός εάν προορίζονται για αντιστάθμιση κινδύνου. Περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό είτε

εξαιτίας του ότι προορίζονται προς πώληση είτε προορίζονται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές και δεν υπάρχει πρόθεση πώλησης αυτών. Περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξεις μεγαλύτερες των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού, οπότε καταχωρούνται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις στον ισολογισμό συμπεριλαμβάνονται στους «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις».

(γ) Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη, τα οποία ο Όμιλος έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους εκτός των περιπτώσεων (α), (β) και (δ). Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχει επενδύσεις στην κατηγορία των διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεις την 31.12.2017 και την 31.12.2016.

(δ) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είτε προσδιορίζονται ως διαθέσιμα για πώληση, είτε δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια άλλη από τις ανωτέρω κατηγορίες. Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχει επενδύσεις στην κατηγορία των διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία την 31.12.2017 και την 31.12.2016.

Οι αγορές και οι πωλήσεις επενδύσεων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία που ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση. Οι επενδύσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτέων στη συναλλαγή δαπανών για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Οι επενδύσεις διαγράφονται όταν το δικαίωμα στις ταμειακές ροές από τις επενδύσεις λήγει ή μεταβιβάζεται και ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία. Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Δάνεια και απαιτήσεις αναγνωρίζονται στην παρούσα αξία με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματοποιηθέντα και εξ αποτιμήσεων κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από μεταβολή στην εύλογη αξία των στοιχείων της κατηγορίας «χρηματοοικονομικά στοιχεία μέσω αποτελεσμάτων» καταχωρούνται στα αποτελέσματα στην περίοδο που ανακύπτουν. Τα κέρδη ή ζημιές εξ αποτιμήσεως

που προκύπτουν από την μεταβολή στην εύλογη αξία μη χρηματοοικονομικών στοιχείων που είναι διαθέσιμα προς πώληση καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Όταν επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση πωληθούν ή απομειωθούν η συσσωρευμένη μεταβολή στην εύλογη αξία τους μεταφέρεται στα αποτελέσματα σαν κέρδη ή ζημιές από επενδύσεις σε χρεόγραφα.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται, προεξόφληση μελλοντικών ταμειακών ροών που εξειδικεύονται να απεικονίζουν τις πραγματικές συνθήκες του εκδότη και μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού η Εταιρεία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Για συμμετοχικούς τίτλους που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στα αποτελέσματα. Οι ζημιές απομείωσης των συμμετοχικών τίτλων που καταχωρούνται στα αποτελέσματα δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

4.5.8 Κρατικές επιχορηγήσεις

Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν έσοδα επομένων περιόδων. Μετά πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

4.5.9 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο της μέσης σταθμικής τιμής. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης όπου συντρέχει περίπτωση.

4.5.10 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης. Οι ζημιές απομείωσης (απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις) αναγνωρίζονται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Σοβαρά προβλήματα του πελάτη, όπως πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση ή αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση έχει απομειωθεί. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλουμένων με το πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα.

4.5.11 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου και τις τραπεζικές υπεραναλήψεις.

4.5.12 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης.

4.5.13 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα

αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν η εταιρεία έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού οπότε και καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

4.5.14 Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Για την εταιρεία και τον Όμιλο υπολογίζονται αναβαλλόμενοι φόροι μόνο για τα οικόπεδα και κτίρια λόγω των μεγάλων φορολογικών ζημιών που παρουσιάζουν τα τελευταία έτη.

4.5.15 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλεμένες.

(β) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Η εταιρεία συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Τα προγράμματα αυτά χρηματοδοτούνται μέσω πληρωμών σε συνταξιοδοτικά ταμεία. Οι πληρωμές καθορίζονται από την Ελληνική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Η εταιρεία έχει τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου η εταιρεία πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα

ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Η Εταιρεία δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους. Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών η εταιρεία πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Η Εταιρεία δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές της. Οι εισφορές αναγνωρίζονται σαν δαπάνες προσωπικού όταν οφείλονται. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού την υποχρέωση για αποζημίωση του προσωπικού της κατά την συνταξιοδότησή του βάσει σχετικής αναλογιστικής μελέτης, η οποία λαμβάνει υπόψη της τα προβλεπόμενα του Ν.2112/1920 όπως ισχύει για τον Όμιλο, καθώς και τα σχετικά άρθρα της ΣΣΕ.

4.5.16 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων που εξοφλούνται κανονικά, αναγνωρίζονται στο κόστους που ταυτίζεται με την εύλογη αξία της μελλοντικής πληρωμής για τις αγορές αγαθών και υπηρεσιών που παρασχέθηκαν.

4.5.17 Προβλέψεις

Προβλέψεις για αποκατάσταση περιβάλλοντος, έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν η εταιρεία έχει νομικές συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, ή είναι πιθανόν να χρειαστούν μελλοντικές εκροές για τη διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και οι υποχρεώσεις αυτές μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν πρόστιμα λόγω τερματισμού συμβάσεων μισθώσεων και αμοιβές λόγω εξόδου από την υπηρεσία εργαζομένων. Προβλέψεις για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές δε μπορεί να γίνουν. Όταν υπάρχουν πολλές παρόμοιες υποχρεώσεις η πιθανότητα να χρειαστεί μελλοντική εκροή για την διευθέτηση τους υπολογίζεται εξετάζοντας την ομάδα των υποχρεώσεων σαν σύνολο. Πρόβλεψη αναγνωρίζεται ακόμα και αν η πιθανότητα εκροής σχετικά με μια συγκεκριμένη υποχρέωση σε μια συγκεκριμένη ομάδα υποχρεώσεων είναι σχετικά μικρή.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για τη διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη

διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

4.5.18 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα καταχωρούνται, όταν υπάρχει η πιθανότητα ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και αυτά τα οφέλη μπορεί να αποτιμηθούν βάσιμα. Τα διεταιρικά έσοδα διαγράφονται πλήρως. Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

(α) Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική αγορά

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος παραδίδει την ιδιοκτησία και τους κινδύνους που σχετίζονται με την ιδιοκτησία των αγαθών στους πελάτες, τα αγαθά γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

(β) Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της υπηρεσίας σε σχέση με το εκτιμώμενο συνολικό κόστος της.

(γ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο και κατανέμει την έκπτωση σαν έσοδο από τόκους.

(δ) Μερίσματα

Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

(ε) Έσοδα από δικαιώματα εκμετάλλευσης

Τα έσοδα από δικαιώματα εκμετάλλευσης λογίζονται με βάση την αυτοτέλεια των λογιστικών περιόδων, σύμφωνα με το ουσιαστικό μέρος των σχετικών συμβάσεων.

4.5.19 Κατασκευαστικά Συμβόλαια

Τα κατασκευαστικά συμβόλαια αφορούν στην κατασκευή περιουσιακών στοιχείων ή σε ομάδα συνδεδεμένων περιουσιακών στοιχείων ειδικά για πελάτες σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στα σχετικά συμβόλαια και των οποίων η εκτέλεση συνήθως διαρκεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της μιας χρήσης. Τα έξοδα που

αφορούν στο συμβόλαιο αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται. Στην περίπτωση όπου το αποτέλεσμα μιας σύμβασης κατασκευής έργου δεν είναι εφικτό να αποτιμηθεί αξιόπιστα, και κυρίως στην περίπτωση όπου το έργο βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, τότε το έσοδο αναγνωρίζεται μόνο στην έκταση που το αναληφθέν συμβατικό κόστος ενδέχεται να ανακτηθεί ενώ το συμβατικό κόστος πρέπει να αναγνωρίζεται στα έξοδα της χρήσης στην οποία αναλήφθηκε. Επομένως για τα συμβόλαια αυτά αναγνωρίζεται τέτοιο έσοδο ούτως ώστε το κέρδος από το συγκεκριμένο έργο να είναι μηδενικό.

Όταν το αποτέλεσμα ενός συμβολαίου μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, τα έσοδα και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκειά του, ως έσοδο και έξοδο αντίστοιχα. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Το στάδιο ολοκλήρωσης προσδιορίζεται με βάση το συμβατικό κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού σε σχέση με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος κατασκευής κάθε έργου. Όταν είναι πιθανό το συνολικό κόστος του συμβολαίου να υπερβεί το συνολικό έσοδο, τότε η αναμενόμενη ζημία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα χρήσεως ως έξοδο. Για τον υπολογισμό του κόστους που πραγματοποιήθηκε έως το τέλος της χρήσης, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με μελλοντικές εργασίες αναφορικά με το συμβόλαιο εξαιρούνται και εμφανίζονται ως παραγωγή σε εξέλιξη. Το σύνολο του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του κέρδους ή της ζημιάς που αναγνωρίστηκε για κάθε συμβόλαιο συγκρίνεται με τις προοδευτικές τιμολογήσεις μέχρι το τέλος της χρήσης. Όπου τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωριστεί υπερβαίνουν τις προοδευτικές τιμολογήσεις, η διαφορά εμφανίζεται ως απαίτηση από πελάτες συμβολαίων έργων. Όταν οι προοδευτικές τιμολογήσεις υπερβαίνουν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωριστεί, το υπόλοιπο εμφανίζεται ως υποχρέωση προς τους πελάτες συμβολαίων έργων.

4.5.20 Μισθώσεις

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρεία διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα,

απεικονίζονται στις μακροχρόνιες υποχρεώσεις. Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους. Μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

4.5.21 Κόστος Δανεισμού

Ο Όμιλος έως 31/12/2008 είχε υιοθετήσει το βασικό λογιστικό χειρισμό που προέβλεπε το Δ.Λ.Π. 23, βάσει του οποίου το κόστος δανεισμού ανεξάρτητα από το αν αφορά δάνεια για κτήσεις ή κατασκευές παγίων και εγκαταστάσεων λογίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης που αφορά. Μετά την αναθεώρηση του προτύπου, το κόστος δανεισμού που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού, για τα οποία απαιτείται ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να μπορέσουν να λειτουργήσουν, θα προσαυξάνει την αξία τους.

4.5.22 Διανομή μερισμάτων

Η υποχρεωτική βάσει νόμου διανομή μερισμάτων στους μετόχους της Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία η διανομή εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

4.6 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2017 και την 31.12.2016 αναλύονται ως εξής:

Όμιλος

	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκέλεση	ΣΥΝΟΛΑ
Α. Αξίες Κτήσης							
Υπόλοιπα 01.01.2016	**27.690.000,00**	**197.675.700,26**	**54.399.153,15**	**592.651,46**	**15.714.609,04**	**2.109.966,65**	**297.656.130,60**
Προσθήκες 2016	0,00	0,00	937.500,09	0,00	68.822,20	78.602,17	1.084.924,46
Λοιπές μεταφορές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Υπόλοιπα 31.12.2016	**27.690.000,00**	**197.675.700,26**	**55.336.653,24**	**592.651,46**	**15.783.431,24**	**2.188.568,82**	**299.267.005,02**
Προσθήκες 2017	0,00	29.573,67	72.549,94	0,00	167.271,53	0,00	269.395,14
Λοιπές μεταφορές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-54.490,32	-54.490,32
Υπόλοιπα 31.12.2017	**27.690.000,00**	**197.705.273,93**	**55.409.203,18**	**592.651,46**	**15.950.702,77**	**2.134.078,50**	**299.481.909,84**
Β. Αποσβέσεις							
Υπόλοιπα 01.01.2016	**0,00**	**(28.895.647,57)**	**(28.839.108,98)**	**(463.433,22)**	**(11.481.916,21)**	**0,00**	**(69.680.105,98)**
Προσθήκες 2016	0,00	(2.926.209,91)	(2.318.113,20)	(13.455,11)	(996.833,55)	0,00	(6.254.611,77)
Μειώσεις 2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Υπόλοιπα 31.12.2016	**0,00**	**(31.821.857,48)**	**(31.157.222,18)**	**(476.888,33)**	**(12.478.749,76)**	**0,00**	**(75.934.717,75)**
Προσθήκες 2017	0,00	(2.926.627,14)	(2.050.884,53)	(13.333,80)	(834.453,38)	0,00	(5.825.298,85)
Μειώσεις 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Υπόλοιπα 31.12.2017	**0,00**	**(34.748.484,62)**	**(33.208.106,71)**	**(490.222,13)**	**(13.313.203,14)**	**0,00**	**(81.760.016,59)**
Αναπόσβεστο 31.12.2016	**27.690.000,00**	**165.853.842,78**	**24.179.431,06**	**115.763,13**	**3.304.681,48**	**2.188.568,82**	**223.332.287,27**
Αναπόσβεστο 31.12.2017	**27.690.000,00**	**162.956.789,31**	**22.201.096,47**	**102.429,33**	**2.637.499,63**	**2.134.078,50**	**217.721.893,25**

Εταιρεία

	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκέλεση	ΣΥΝΟΛΑ
Α. Αξίες Κτήσης							
Υπόλοιπα 01.01.2016	**27.662.000,00**	**196.414.457,89**	**54.161.559,89**	**592.651,46**	**15.674.199,07**	**1.911.374,66**	**296.416.242,97**
Προσθήκες 2016		0,00	937.500,09	0,00	68.822,20	78.602,17	1.084.924,46
Μεταφορές		7.575,53	36.967,20	0,00	206.454,00	-250.996,73	0,00
Υπόλοιπα 31.12.2016	**27.662.000,00**	**196.422.033,42**	**55.136.027,18**	**592.651,46**	**15.949.475,27**	**1.738.980,10**	**297.501.167,43**
Προσθήκες 2017		29.573,67	72.549,94	0,00	167.271,53	0,00	269.395,14
Μεταφορές		0,00	0,00	0,00	0,00	-54.490,32	-54.490,32
Υπόλοιπα 31.12.2017	**27.662.000,00**	**196.451.607,09**	**55.208.577,12**	**592.651,46**	**16.116.746,80**	**1.684.489,78**	**297.716.072,25**
Β. Αποσβέσεις							
Υπόλοιπα 01.01.2016	**0,00**	**(28.749.080,41)**	**(28.577.090,72)**	**(463.433,22)**	**(11.429.166,62)**	**0,00**	**(69.218.770,96)**
Προσθήκες 2016		(2.926.209,91)	(2.318.113,20)	(13.455,11)	(996.833,55)	0,00	(6.254.611,77)
Υπόλοιπα 31.12.2016	**0,00**	**(31.675.290,31)**	**(30.895.203,92)**	**(476.888,33)**	**(12.426.000,17)**	**0,00**	**(75.473.382,73)**
Προσθήκες 2017		(2.926.627,14)	(2.050.884,53)	(13.333,80)	(834.453,38)	0,00	(5.825.298,85)
Υπόλοιπα 31.12.2017	**0,00**	**(34.601.917,45)**	**(32.946.088,45)**	**(490.222,13)**	**(13.260.453,55)**	**0,00**	**(81.298.681,57)**
Αναπόσβεστο 31.12.2016	**27.662.000,00**	**164.746.743,11**	**24.240.823,26**	**115.763,13**	**3.523.475,10**	**1.738.980,10**	**222.027.784,70**
Αναπόσβεστο 31.12.2017	**27.662.000,00**	**161.849.689,64**	**22.262.488,67**	**102.429,33**	**2.856.293,25**	**1.684.489,78**	**216.417.390,68**

4.7 Επενδύσεις σε Ακίνητα

Η μεταβολή του κονδυλίου επενδύσεις σε ακίνητα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κόστος Κτήσης την 1/1/2017	4.978.285,44	6.282.848,60
Προσθήκες	0,00	0,00
Σύνολο 31/12/2017	**4.978.285,44**	**6.282.848,60**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 1/1/2017	**-1.050.483,63**	**-1.050.483,63**
Αποσβέσεις Χρήσης	-72.878,34	-72.878,34
Σύνολο 31/12/2017	**-1.123.361,97**	**-1.123.361,97**
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	**3.927.801,81**	**5.232.364,97**
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	**3.854.923,47**	**5.159.486,63**

Το κονδύλι σε ενοποιημένο επίπεδο αφορά γήπεδο και κτίριο που ενοικιάζεται στη συγγενή εταιρεία «OneSource Α.Ε.», ενώ σε εταιρικό επίπεδο αφορά και το οικόπεδο και κτίριο, το οποίο μισθώνεται στη θυγατρική εταιρεία ΕΜC.

Το σύνολο του εσόδου για τη μητρική εταιρεία από επενδύσεις σε ακίνητα ανέρχεται σε 44 χιλ. ευρώ.

4.8 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Οι μεταβολές των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2017 και την 31.12.2016 αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ
	Λογισμικά προγράμματα
Α. Αξίες Κτήσης	
Υπόλοιπα 01.01.2016	**1.872.164,85**
Προσθήκες 2016	0,00
Υπόλοιπα 31.12.2016	**1.872.164,85**
Προσθήκες 2017	0,00
Υπόλοιπα 31.12.2017	**1.872.164,85**
Β. Αποσβέσεις	
Υπόλοιπα 01.01.2016	**-1.623.820,79**
Προσθήκες 2016	-17.479,64
Μειώσεις 2016	0,00
Υπόλοιπα 31.12.2016	**-1.641.300,43**
Προσθήκες 2017	-31.851,45
Υπόλοιπα 31.12.2017	**-1.673.151,88**
Αναπόσβεστο 31.12.2016	**230.864,42**
Αναπόσβεστο 31.12.2017	**199.012,97**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	Λογισμικά προγράμματα
Α. Αξίες Κτήσης	
Υπόλοιπα 01.01.2016	**1.872.164,85**
Προσθήκες 2016	0,00
Αναπροσαρμογές	0,00
Υπόλοιπα 31.12.2016	**1.872.164,85**
Προσθήκες 2017	0,00
Μεταφορές	
Υπόλοιπα 31.12.2017	**1.872.164,85**
Β. Αποσβέσεις	
Υπόλοιπα 01.01.2016	**-1.623.820,80**
Προσθήκες 2016	-17.479,64
Υπόλοιπα 31.12.2016	**-1.641.300,44**
Προσθήκες 2017	-31.851,45
Υπόλοιπα 31.12.2017	**-1.673.151,89**
Αναπόσβεστο 31.12.2016	**230.864,41**
Αναπόσβεστο 31.12.2017	**199.012,96**

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία δεν περιλαμβάνεται το διαθέσιμο λογισμικό, το οποίο κατά πάγια τακτική περιλαμβάνεται στον λοιπό εξοπλισμό. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας αφορούν κυρίως άδειες και δικαιώματα από την ROLLS ROYCE για την κατασκευή κινητήρων και αεροπλάνων.

4.9 Μερισμός αποσβέσεων ενσώματων & άυλων περιουσιακών στοιχείων

Οι αποσβέσεις της χρήσης 2017 αντιστοιχούν σε ποσό € 5.930.028,65 για τον Όμιλο και την Εταιρεία. Ο μερισμός των αποσβέσεων στα αποτελέσματα της χρήσης 2017 του Ομίλου και της Εταιρείας έχει γίνει ως εξής:

	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ 2017	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	Έξοδα Παραγωγής μη κοστολογηθέντα
ΟΜΙΛΟΣ	**5.930.028,65**	5.137.776,83	211.702,02	0,00	0,00	580.549,80
ΕΤΑΙΡΕΙΑ	**5.930.028,65**	5.137.776,83	211.702,02	0,00	0,00	580.549,80

4.10 Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Η Μητρική εταιρεία συμμετέχει στο κεφάλαιο της εταιρείας "ΕΜΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε." με άμεσο ποσοστό 100%, η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Δεν υπάρχει καμία μεταβολή σε σχέση με την συμμετοχή της Εταιρείας στην

θυγατρική εταιρεία «ΕΜC ΕΛΛΑΣ Α.Ε.» στην χρήση 2017.

Η λογιστική αξία της ανωτέρω θυγατρικής αναλύεται ως εξής:

Επωνυμία		31/12/2017	31/12/2016
E.M.C. A.E.	Αξία κτήσης	3.375.250,00	3.375.250,00
	Μείον:		
	Πρόβλεψη απομείωσης αξίας συμμετοχής	-3.375.249,99	-3.375.249,99
Σύνολο		**0,01**	**0,01**

4.11 Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις

Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες την 31/12/2017 και την 31/12/2016 αναλύονται ως εξής:

			Ποσοστό συμμετοχής	
Επωνυμία	**Χώρα Εγκατάστασης**	**Σχέση Συμμετοχής**	**31.12.2017**	**31.12.2016**
1 Source Αεροπορικές Υπηρεσίες Α.Ε.	Ελλάδα	Άμεση	49%	49%

Η ανωτέρω εταιρεία ενσωματώθηκε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Στο εν λόγω κονδύλι περιλαμβάνεται και καταβολή ποσού € 28.397, για συμμετοχή στο κεφάλαιο της υπό ίδρυση εταιρείας SHARC εγκατεστημένης στην Κίνα, η οποία ματαιώθηκε με συνέπεια την πλήρη απομείωση της.

Η εξέλιξη των συμμετοχών έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπα έναρξης Χρήσης	**60.564,48**	**722.932,14**
Απομείωση	-60.564,48	-662.367,66
Υπόλοιπο Λήξης Χρήσης	**0,00**	**60.564,48**

4.12 Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται πάσης φύσεως εγγυήσεις και προκαταβολές για διάφορες παροχές.

	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Δοσμένες Εγγυήσεις	264.272,51	264.272,51	262.352,51	262.352,51
Λοιπές Απαιτήσεις	14.187,28	13.645,28	14.187,28	13.645,28
Πάγια προκαταβολή FMS	2.020.271,60	2.020.271,60	2.020.271,60	2.020.271,60
Σύνολο	**2.298.731,39**	**2.298.189,39**	**2.296.811,39**	**2.296.269,39**

Το κύριο ποσό αφορά την προκαταβολή που έχει καταβάλει η Εταιρεία προκειμένου να είναι εφικτή η λήψη υλικών από το διεθνές δίκτυο προμήθειας πολεμικού υλικού F.M.S.

4.13 Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Εμπορεύματα	63.747.130,85	62.944.164,75	63.747.130,85	62.944.164,75
Παραγωγή σε εξέλιξη	40.071.762,09	30.143.253,99	40.071.762,09	30.143.253,99
Πρώτες & βοηθητικές ύλες	23.727.273,42	23.835.590,23	23.727.273,42	23.835.590,23
Μείον: πρόβλεψη απαξίωσης αποθεμάτων	-31.778.501,37	-30.391.271,54	-31.778.501,37	-30.391.271,54
Σύνολο	**95.767.664,99**	**86.531.737,43**	**95.767.664,99**	**86.531.737,43**

Το κονδύλι της «Παραγωγής σε εξέλιξη» αφορά κόστος έργων τα οποία βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο και για τα οποία σύμφωνα με πάγια πολιτική της εταιρείας δεν έχει αναγνωριστεί έσοδο στις οικονομικές καταστάσεις. Για τα έργα αυτά η εκτίμηση της Εταιρείας είναι ότι το κόστος των έργων αυτών είναι πλήρως ανακτήσιμο.

Οι προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων έχουν υπολογιστεί με εκτίμηση της διοίκησης του Ομίλου σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην σχετική παράγραφο «Προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων» της σημείωσης των οικονομικών καταστάσεων 4.2.3 «Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις».

Την κλειόμενη χρήση δεν πραγματοποιήθηκε καθολική απογραφή του συνόλου των ειδών μεγάλης αξίας και δειγματοληπτική απογραφή των υπολοίπων ειδών (όπως είχε πραγματοποιηθεί στην προηγούμενη χρήση).

Διενεργήθηκε πρόβλεψη για ενδεχόμενη απαξίωση αποθεμάτων ποσού € 1.387.229,83 επιβαρύνοντας αντίστοιχα την κατάσταση συνολικών εσόδων.

4.14 Πελάτες & Λοιπές Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31.12.2017 και την 31.12.2016 αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Απαιτήσεις από πελάτες	132.958.325,71	125.684.460,29	132.945.755,98	125.652.510,43
Κατασκευαστικά Συμβόλαια	223.041.049,56	223.041.049,56	223.041.049,56	223.041.049,56
Λοιπές απαιτήσεις	205.636.318,69	204.423.360,16	207.941.934,49	206.597.073,83
Σύνολο	**561.635.693,96**	**553.148.870,01**	**563.928.740,03**	**555.290.633,82**

Οι συνολικές προβλέψεις απομείωσης απαιτήσεων που έχουν σχηματιστεί ανέρχονται σε ποσό 25.347.832,33 ευρώ.

4.14.1 Απαιτήσεις από Πελάτες

Οι απαιτήσεις από πελάτες του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31.12.2017 και την 31.12.2016 αναλύεται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Πελάτες εσωτερικού	2.095.468,04	1.726.386,38	2.040.682,71	1.659.706,69
Πρόβλεψη επισφαλειών πελατών	-641.570,33	-346.723,33	-595.910,73	-308.549,50
Επισφαλείς Πελάτες	3.444.576,52	3.444.576,52	2.642.763,32	2.642.763,32
Πρόβλεψη επισφαλειών επισφαλών πελατών	-3.444.576,52	-3.444.939,96	-2.642.763,32	-2.643.126,76
Πελάτες εξωτερικού	27.755.843,14	26.235.602,56	27.755.843,14	26.235.602,56
Πρόβλεψη επισφαλειών πελατών εξωτερικού	-1.004.755,97	-742.802,20	-1.004.755,97	-742.802,20
Ελληνικό Δημόσιο	46.258.372,44	44.440.043,05	46.258.372,44	44.440.043,05
Πρόβλεψη επισφαλειών Ελληνικό Δημόσιο	-1.206.980,78	-1.206.980,78	-1.206.980,78	-1.206.980,78
Επίδικοι Πελάτες	2.023.518,58	2.023.518,58	2.023.518,58	2.023.518,58
Πρόβλεψη επισφαλειών επίδικων πελατών	-2.023.518,58	-2.023.518,58	-2.023.518,58	-2.023.518,58
Απαιτήσεις από προγράμματα	59.698.505,17	55.575.854,05	59.698.505,17	55.575.854,05
Επιταγές εισπρακτέες χαρτοφυλακίου	3.444,00	3.444,00	0,00	0,00
Συναλλαγματικές σε καθυστέρηση	95.477,62	95.477,62	95.477,62	95.477,62
Πρόβλεψη επισφαλειών συναλλαγματικών σε καθυστέρηση	-95.477,62	-95.477,62	-95.477,62	-95.477,62
Σύνολο	**132.958.325,71**	**125.684.460,29**	**132.945.755,98**	**125.652.510,43**

4.14.2 Λοιπές Απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων	123.316.523,72	125.113.162,69	123.316.523,72	125.113.162,69
Πρόβλεψη μη λήψης εμπορευμάτων	-7.898.218,71	-7.452.470,46	-7.898.218,71	-7.452.470,46
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων	1.087.276,82	579.603,32	3.509.469,89	3.352.052,89
Απομείωση(Βραχ. Απαιτήσεων κατά Συνδεδεμένων επιχειρ.)	-1.082.911,23	-579.603,32	-1.082.911,23	-1.082.911,23
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπού συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις	3.760.189,54	3.349.849,98	3.760.189,54	3.349.849,98
Απομείωση(Βραχ. Απαιτήσεων κατά Λοιπού Συμμετ.)	-736.260,92	-736.260,92	-736.260,92	-736.260,92
Δεσμευμένοι Λογαριασμοί Καταθέσεων	2.499.973,00	2.427.497,40	2.499.973,00	2.427.497,40
Δικαστικές Απαιτήσεις Φορολογικού Ελέγχου	71.402.815,00	71.402.815,00	71.402.815,00	71.402.815,00
Χρεώστες Διάφοροι	5.998.696,72	5.971.381,52	5.840.043,27	5.876.404,55
Απομείωση(Χρεώστες Διάφοροι)	-2.233.947,10	-2.191.419,90	-2.191.419,90	-2.191.419,90
Λογαριασμοί διαχειρίσεως προκαταβολών και πιστώσεων	168.564,85	222.128,14	168.113,83	221.677,12
Απομείωση Λογαριασμών διαχειρίσεως προκαταβολών και πιστώσεων	-59.476,46	-59.476,46	-59.476,46	-59.476,46
Αγορές υπό παραλαβή	2.700.037,74	2.700.037,74	2.700.037,74	2.700.037,74
Απομείωση(Αγορών Υπό Παραλαβή)	-2.700.037,74	-2.688.159,08	-2.700.037,74	-2.688.159,08
Έξοδα επόμενης χρήσης & λοιπές απαιτήσεις	8.611.120,80	6.643.691,87	8.611.120,80	6.643.691,87
Επιδοτούμενα έσοδα χρήσης	1.523.384,08	1.523.384,08	1.523.384,08	1.523.384,08
Απομείωση(Επιδοτούμενα έσοδα χρήσης)	-1.523.384,08	-1.523.384,08	-1.523.384,08	-1.523.384,08
Ο.Δ.Δ.Υ.	429.885,25	429.885,25	429.885,25	429.885,25
Απομείωση (Ο.Δ.Δ.Υ)	-429.885,25	-425.582,78	-429.885,25	-425.582,78
Ποινικές Ρήτρες	1.156.831,04	1.148.104,18	1.156.831,04	1.148.104,18
Απομείωση(Ποινικές_Ρήτρες)	-1.156.831,04	-2.107.709,04	-1.156.831,04	-2.107.709,04
Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας	145.141,85	145.141,85	145.141,85	145.141,85
Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού	656.830,81	530.743,18	656.830,81	530.743,18
Σύνολο	**205.636.318,69**	**204.423.360,16**	**207.941.934,49**	**206.597.073,83**

4.14.3 Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια

Η αναγνώριση απαιτήσεων με βάση το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικά Συμβόλαια» έχει γίνει στα περισσότερα έργα με τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης.

Οι απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια της εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016
Πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ	**223.041.049,56**	**223.041.049,56**
Σύνολο	**223.041.049,56**	**223.041.049,56**

Τα έσοδα και τα έξοδα που αφορούν την κάθε σύμβαση κατασκευής έργων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως, ανάλογα με το στάδιο ολοκλήρωσης της συμβατικής δραστηριότητας κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Επομένως το κόστος των έργων που έχει μεν εκτελεστεί, αλλά δεν έχει τιμολογηθεί αντίστοιχα στον πελάτη, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης μαζί με το αναλογούν συμβατικό κέρδος ή ζημιά. Επιπλέον για τα έργα για τα οποία εκτιμήθηκε ότι κατά την ολοκλήρωση τους θα υπάρχει ζημιογόνο αποτέλεσμα, η ζημιά αυτή αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Για την αναγνώριση των εσόδων, χρησιμοποιείται η Μέθοδος Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης (Percentage of Completion Method).

Το Πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ κατά την 31.12.2017 αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016
Σωρευτικά έσοδα των υπό εξέλιξη έργων από έναρξή τους	223.041.049,56	223.041.049,56
Σωρευτικά κόστη των υπό εξέλιξη έργων από έναρξή τους	208.433.956,01	208.433.956,01
Σωρευτικά αναγωνρισμένα κέρδη από την έναρξη των έργων	14.607.093,55	14.607.093,55
Απαιτήσεις δεδουλευμένες μη τιμολογημένες	223.041.049,56	223.041.049,56
Προκαταβολές	177.619.410,56	177.619.410,56

	31/12/2017	31/12/2016
Πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ	226.891.182,33	226.891.182,33
Μείον: εναπομείναν έσοδα έργου	-3.850.132,77	-3.850.132,77
Σύνολο	223.041.049,56	223.041.049,56

Το ποσοστό ολοκλήρωσης για τη χρήση 2017 ανέρχεται σε 98,31% και η εκτίμηση της Εταιρείας είναι ότι το έργο θα συνεχίσει να είναι κερδοφόρο μέχρι την ολοκλήρωση του.

Σημειώνεται ότι για υπεργολαβική σύμβαση κατασκευαστικού έργου που αφορά το πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ, η εταιρεία Airbus Defence έχει προσφύγει κατά της Εταιρείας στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο για την επίλυση διαφορών για συνολικό διεκδικούμενο ποσό 16,73 εκατ. Ευρώ (15,67 εκατ. Ευρώ & 941,9 χιλ. GBP). Επί της εν λόγω αίτησης διαιτησίας εκδόθηκε η Διαιτητική Απόφαση, για την οποία γίνεται αναλυτική αναφορά στην σημείωση 4.36.2 των οικονομικών καταστάσεων.

4.14.4 Απαιτήσεις από προγράμματα

Οι απαιτήσεις από προγράμματα αφορούν ολοκληρωμένα προγράμματα τα οποία έχουν ολοκληρωθεί, αλλά δεν έχουν τιμολογηθεί. Η ανάλυση των προγραμμάτων κατά την 31.12.2017 και 31.12.2016 έχει ως εξής:

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
ΑΠΌ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	**31/12/2017**	**31/12/2016**
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ Α/Φ ΠΑ	174.084,00	174.084,00
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ Α/Κ ΠΑ	196.000,00	196.000,00
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ ΕΠΑΚ Π.Α. 2009	7.792,93	7.792,93
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ SIKORSKY	0,00	119.234,40
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟ ΥΛΙΚΟ WIP	5.052.114,23	5.052.114,23
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΛΙΚΟ WIP 2012	1.175.361,88	1.175.361,88
ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ 2012	4.381.176,00	4.381.176,00
LAMERO F16 CLAIMS	0,00	853.988,18
ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2014	1.919.259,00	2.633.225,27
ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ 2014 WIP	1.007.684,00	1.038.028,00
ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ 2014 ΑΤΙΜ	493.740,00	706.572,00
ΑΦΗ WIP 2015	1.061.100,00	1.884.850,20
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2015	876.035,09	1.442.788,14
Α/Κ WIP 2015	2.242.255,53	3.720.023,04
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2015	139.471,89	169.815,89
FARM OUT ΑΚ 2015	744.741,00	744.741,00
FARM OUT ΑΦΗ 2015	354.279,69	354.279,69
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΤΙΜ. 2015	86.238,00	108.530,13
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2016	0,00	4.432.609,26
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ WIP 2016	0,00	496.634,26
ΑΦΗ WIP 2106	6.148.984,40	10.099.630,90
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2016	1.386.152,73	2.891.907,71
Α/Κ WIP 2016	9.734.451,47	11.393.276,74
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2016	671.164,20	707.802,20
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2016	0,00	791.388,00
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2017	3.052.012,80	0,00
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ WIP 2017	903.854,11	0,00
ΑΦΗ WIP 2017	7.786.094,73	0,00
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2017	4.341.556,60	0,00
Α/Κ WIP 2017	2.408.859,81	0,00
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2017	2.486.396,07	0,00
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2017	867.645,00	0,00
Σύνολο	**59.698.505,15**	**55.575.854,04**

Το συσσωρευμένο κόστος των ανωτέρω έργων την 31/12/2017 και την 31/12/2016 αναλύεται ως εξής:

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΚΟΣΤΟΣ	
ΑΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	31/12/2017	31/12/2016
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ Α/Κ ΠΑ	65.948,72	65.948,72
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ ΕΠΑΚ Π.Α. 2009	39.728,85	39.728,85
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΛΙΚΟ WIP 2012	291.547,88	291.547,88
ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2014	1.197.740,39	1.643.301,01
ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ 2014 WIP	872.471,85	898.744,26
ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ 2014 ΑΤΙΜ	409.972,12	586.695,06
ΑΦΗ WIP 2015	957.296,91	1.700.462,98
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2015	912.538,83	1.502.908,06
Α/Κ WIP 2015	1.199.358,00	1.989.799,71
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2015	112.293,29	136.724,22
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΤΙΜ. 2015	83.844,84	105.518,34
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2016	0,00	4.069.230,40
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ WIP 2016	0,00	452.243,26
ΑΦΗ WIP 2106	5.266.407,27	8.650.008,87
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2016	1.298.628,41	2.709.307,15
Α/Κ WIP 2016	7.648.730,26	8.952.132,62
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2016	607.188,18	640.333,81
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2016	0,00	467.234,72
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2017	2.683.282,85	0,00
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ WIP 2017	807.515,30	0,00
ΑΦΗ WIP 2017	5.997.653,13	0,00
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2017	3.241.966,86	0,00
Α/Κ WIP 2017	1.338.016,07	0,00
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2017	2.377.592,00	0,00
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2017	564.669,53	0,00
Σύνολο	**37.974.391,53**	**34.901.869,93**

4.15 Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016
EBETAM A.E.		
Αξία κτήσης	14.673,51	14.673,51
Μείον: Πρόβλεψη απομείωσης	-9.340,33	-9.340,33
ΤΕΧΝ. ΠΑΡΚΟ ΘΕΣΣΑΛ. Α.Ε.		
Αξία κτήσης	3.410,40	3.410,40
Μείον: Πρόβλεψη απομείωσης	-919,21	-919,21
HELLAS SAT CONSORTIUM LTD.		
Αξία κτήσης	2.054.741,53	2.054.741,53
Μείον: Πρόβλεψη απομείωσης	0,00	0,00
Σύνολο	**2.062.565,90**	**2.062.565,90**

Η συμμετοχή στην εταιρεία «HELLAS SAT SA», αφορά ποσοστό 3,25% επί των μετοχών της. Αξίζει να αναφερθεί ότι το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της εταιρείας HELLAS SAT SA την 31/12/2017 ανήλθε στο ποσό των € 139.911.930.

4.16 Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ταμείο μετρητών	1.875,67	4.918,38	1.679,25	4.917,50
Καταθέσεις όψεως	10.504.831,13	16.106.964,62	10.492.137,67	16.102.628,18
Σύνολο	**10.506.706,80**	**16.111.883,00**	**10.493.816,92**	**16.107.545,68**

4.17 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31.12.2017 και την 31.12.2016 αναλύεται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κοινές Ονομαστικές μετοχές τεμάχια	42.661.589	40.816.408	42.661.589	40.816.408
Μετοχικό κεφάλαιο σε €	1.279.847.670,00	1.224.492.240,00	1.279.847.670,00	1.224.492.240,00
Ονπμαστική αξία μτχ.	**30**	**30**	**30**	**30**

Με την από 22.12.2011 απόφασή της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των 23.907.210,00 ευρώ το οποίο αντιστοιχεί σε βεβαιωμένα χρέη της Εταιρείας (από δάνεια), προς το Ελληνικό Δημόσιο, περιόδου 03.05.2011 έως 25.11.2011 που κεφαλαιοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2303/95 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του ν.2469/97 με την έκδοση 796.907 μετοχών, ονομαστικής αξίας 30,00 ευρώ η κάθε μία, οι οποίες αναλήφθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο.

Με την από 28.02.2012 απόφασή της Επαναληπτικής Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των 139.966.320,00 ευρώ το οποίο αντιστοιχεί σε βεβαιωμένα χρέη της εταιρείας (από δάνεια), προς το Ελληνικό Δημόσιο, περιόδου 09.12.2011 έως 05.01.2012 που κεφαλαιοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2303/95 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του ν.2469/97 με την έκδοση 4.665.544 μετοχών, ονομαστικής αξίας 30,00 ευρώ η κάθε μία, οι οποίες αναλήφθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο.

Με την από 26.10.2017 απόφασή της Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των 49.855.440,00 ευρώ, με την έκδοση 1.661.848 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 30 € η κάθε μία, οι οποίες δόθηκαν στο ελληνικό δημόσιο, το οποίο συμμετείχε με το ποσό αυτό στην αύξηση (το ποσό είχε δοθεί προκαταβολικά σε προγενέστερη χρήση, έναντι μελλοντικής αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου).

Με την από 4.12.2017 απόφασή της Έκτακτης Αυτόκλητης Καθολικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των 5.499.990,00 ευρώ, με την έκδοση 183.333 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 30 € η κάθε μία, οι οποίες δόθηκαν στο ελληνικό δημόσιο, το οποίο συμμετείχε με το ποσό αυτό στην αύξηση.

Μετά τα παραπάνω το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται πλέον σε 1.279.847.670,00 ευρώ, διαιρούμενο σε 42.661.589 μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα 30 ευρώ η κάθε μία.

4.18 Αποθεματικά

Τα αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Τακτικό αποθεματικό	210.284,58	210.284,58	210.284,58	210.284,58
Ειδικά Αποθεματικά	16,49	16,49	16,49	16,49
Αφορολόγητα αποθεματικά	487.117,47	487.117,47	487.117,47	487.117,47
Σύνολο	**697.418,54**	**697.418,54**	**697.418,54**	**697.418,54**

4.19 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και δυνατότητα ομαλής συνέχισης της λειτουργικής δραστηριότητας

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της χρήσης επιβαρύνθηκε με ζημιές μετά φόρων ποσού € (13.901.001,12) για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και με ζημιές μετά φόρων ποσού € (13.776.814,45) για τις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις.

Το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει καταστεί αρνητικό με συνέπεια να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 48 του ν.2190/1920.

Επιπλέον, κατά τη λήξη της κλειόμενης χρήσεως το σύνολο των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων υπερέβαινε το σύνολο των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά το ποσό των € 368.337.428,72 και € 365.414.057,59 αντίστοιχα, γεγονός που υποδεικνύει αυξημένο κίνδυνο ρευστότητας (τα αντίστοιχα κονδύλια κατά τη λήξη της προηγούμενης χρήσεως ανερχόταν σε € 359.530.857,04 για τον Όμιλο και € 356.711.672,58 για την Εταιρεία).

Η Διοίκηση της Εταιρείας, με σκοπό την εύρεση των απαιτούμενων πόρων για την κάλυψη των λειτουργικών της αναγκών, την ενίσχυση της ρευστότητάς της και αφετέρου για την άρση των προϋποθέσεων εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 48 του Κ.Ν. 2190/20, θα προβεί εντός της τρέχουσας οικονομικής χρήσεως, σε συνέχεια των προσπαθειών των προηγούμενων χρήσεων, στις απαραίτητες

ενέργειες μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα κάτωθι:

- Άμεση αποκατάσταση της ταμειακής ρευστότητας και εξεύρεση της απαραίτητης χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης, με σκοπό την ανταπόκριση της Εταιρείας στις ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις έργων.
- Συνέχιση της παρακολούθησης των δαπανών σε τακτά χρονικά διαστήματα και της μείωσης των λειτουργικών δαπανών.
- Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας με καταβολή μετρητών και κεφαλαιοποίηση υποχρεώσεων προς το βασικό μέτοχο (έχει τεθεί σχετικό θέμα στην Τακτική Γενική Συνέλευση της Εταιρείας)
- Μέτρα για τη βελτιστοποίηση είσπραξης των απαιτήσεων της
- Ανάπτυξη συνεργασιών με εταιρείες διεθνούς κύρους και εμβέλειας
- Εύρεση νέων πελατών σε ξένες αγορές με στόχο την περαιτέρω αύξηση των εξαγωγικών δραστηριοτήτων της εταιρείας
- Λοιπές βελτιωτικές ενέργειες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω γεγονότα, οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας καταρτίσθηκαν βάσει της παραδοχής της συνέχισης της δραστηριότητάς της, καθώς η Διοίκηση εκτιμά ότι το ανωτέρω πλαίσιο δράσης θα επιδράσει θετικά και θα συνεισφέρει στην τακτοποίηση των προβλημάτων ρευστότητας και την άρση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 48 του Κ.Ν. 2190/20. Κατά συνέπεια, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δεν περιλαμβάνουν προσαρμογές και ανακατατάξεις των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων οι οποίες ενδέχεται να προέκυπταν στην περίπτωση που η Εταιρεία δεν ήταν σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της κατά τη συνήθη πορεία της επιχειρηματικής της δραστηριότητας. Παρά ταύτα, το ενδεχόμενο μη επιτυχούς ολοκλήρωσης των παραπάνω ενεργειών υποδηλώνει την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας σχετικά με τη δυνατότητα ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας της Εταιρείας.

4.20 Αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την Υπηρεσία

Στους εργαζομένους της Εταιρείας καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση του Ν. 2112/20 κατά την αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης. Η Εταιρεία αναγνωρίζει ως υποχρέωση την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε με αναλογιστική μελέτη και αναλύεται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	17.021.520,98	15.849.797,98	17.021.520,98	15.849.797,98
Αποζημιώσεις χρήσης	-31.000,00	-318.681,00	-31.000,00	-318.681,00
Μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη/ζημίες	-119.821,00	1.490.404,00	-119.821,00	1.490.404,00
Καθαρή Υποχρέωση στον ισολογισμό	**16.870.699,98**	**17.021.520,98**	**16.870.699,98**	**17.021.520,98**

Επίδραση αποτελεσμάτων χρήσης

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	484.241,00	416.239,00	484.241,00	416.239,00
Χρηματοοικονομικό κόστος	211.195,00	301.386,00	211.195,00	301.386,00
Κανονική Επιβάρυνση αποτελεσμάτων χρήσης	**695.436,00**	**717.625,00**	**695.436,00**	**717.625,00**
Συμπληρωματικό κόστος των οφειλών αποχώρησης	-31.000,00	-318.681,00	-31.000,00	-318.681,00
Διάφορα έξοδα / (έσοδα)	0,00	0,00	0,00	0,00
Συνολική επίδραση αποτελεσμάτων χρήσης έξοδο / (έσοδο)	**664.436,00**	**398.944,00**	**664.436,00**	**398.944,00**

Για τους υπολογισμούς της μελέτης έγιναν οι παρακάτω αναλογιστικές παραδοχές:

Πληθωρισμός

Για την κατάρτιση του μοντέλου έχει γίνει υπόθεση πληθωρισμού 1,50%.

Μισθολογική κλίμακα

Για τις αυξήσεις των μισθών έχουν γίνει οι εξής παραδοχές:

από το έτος 2024 προβλέπεται αύξηση 1,00% ετησίως.

Επιτόκιο υπολογισμών

Σύμφωνα με τις οδηγίες IAS 19, το προεξοφλητικό επιτόκιο για τον υπολογισμό παρουσών αξιών, και την επένδυση των αποθεματικών πρέπει να προσδιορίζεται με βάση τη σύνεση. Στην περίπτωσή μας, το επιτόκιο αυτό ορίσθηκε σε 1,30%, σε ονομαστικές τιμές.

Θνησιμότητα

Σαν μοντέλο πιθανοτήτων θνησιμότητας χρησιμοποιήθηκε ο Ελβετικός πίνακας θνησιμότητας EVK200 για άντρες και γυναίκες. Επίσης, δεδομένου του μακροχρόνιου ορίζοντα της αποτίμησης λήφθηκαν υπόψη οι πιθανότητες νοσηρότητας χρησιμοποιώντας τον αντίστοιχο Ελβετικό πίνακα EVK2000 για άνδρες και γυναίκες τροποποιημένο κατά 50%.

Απολύσεις

Μια βασική υπόθεση είναι ότι δεν θα συμβούν απολύσεις και όλοι οι εργαζόμενοι θα λάβουν την αποζημίωση κατά την συνταξιοδότησή τους.

Ηλικίες συνταξιοδότησης

Λόγω έλλειψης στοιχείων για πρόωρη συνταξιοδότηση και για συνταξιοδότηση λόγω ανικανότητας, χρησιμοποιήθηκαν σαν ηλικίες συνταξιοδότησης για τους άνδρες και για τις γυναίκες οι ηλικίες που αναφέρονται στο Ταμείο Κύριας Ασφάλισης του κάθε εργαζομένου.

Οι παραδοχές συνοψίζονται ως εξής:

Οικονομικές παραδοχές	ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,30%	1,30%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2019-2023: 0,00% 2024 και μετά: 1,00%	1,00%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%

4.21 Λοιπές Προβλέψεις

Οι λοιπές προβλέψεις που περιλαμβάνονται στο κονδύλι αυτό αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προβλέψεις για διαφορές φορολογικού Ελέγχου	160.000,00	140.000,00	0,00	0,00
Προβλέψεις δικαστικών υποθέσεων	400.000,00	250.000,00	400.000,00	250.000,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.255,60	2.255,60	0,00	0,00
Λοιπές Προβλέψεις	103.428,06	204.365,67	103.428,06	204.365,67
Σύνολο	**665.683,66**	**596.621,27**	**503.428,06**	**454.365,67**

4.22 Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων

Οι επιχορηγήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας για προμήθεια περιουσιακών στοιχείων αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Επιχορηγήσεις κτιρίων	7.118.827,22	7.632.012,40	7.118.827,22	7.632.012,40
Επιχορηγήσεις μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού	16.885.399,44	17.614.771,25	16.885.399,44	17.614.771,25
Σύνολο	**24.004.226,66**	**25.246.783,65**	**24.004.226,66**	**25.246.783,65**

4.23 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά τη 31.12.2017 και την 31.12.2016 αναλύεται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ΙΚΑ	5.291.426,28	5.818.514,52	5.291.426,28	5.818.514,52
Δάνειο P&W 12/11/04	3.612.510,00	3.612.510,00	3.612.510,00	3.612.510,00
Σύνολο	**8.903.936,28**	**9.431.024,52**	**8.903.936,28**	**9.431.024,52**

Η υποχρέωση προς την Pratt &Whitney αφορά δάνειο που δόθηκε στην εταιρεία με σκοπό τη συμμετοχή στη εταιρεία One Source Αεροπορικές Υπηρεσίες Α.Ε. κατά την ίδρυση της το Νοέμβριο του 2004.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς το ΙΚΑ αφορούν στο σύνολό τους τις ρυθμιζόμενες δόσεις που πρόκειται να καταβάλει η Εταιρεία μετά την 1.1.2019.

4.24 Δανεισμός

Ο δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ομολογιακά δάνεια	0,00	55.000.000,00	0,00	55.000.000,00
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	**0,00**	**55.000.000,00**	**0,00**	**55.000.000,00**
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Ομολογιακά δάνεια πληρωτέα στην επόμενη χρήση	55.000.000,00	40.000.000,00	55.000.000,00	40.000.000,00
Τραπεζικοί ανοικτοί λογαριασμοί	6.777.055,05	7.943.006,73	6.777.055,05	7.943.006,73
Υποχρέωση από κάλυψη δανειακών υποχρεώσεων από το Ελληνικό Δημόσιο	757.556,29	1.036.982,04	757.556,29	1.036.982,04
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**62.534.611,34**	**48.979.988,77**	**62.534.611,34**	**48.979.988,77**

Η αποπληρωμή του δανεισμού θα γίνει ως εξής:

	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Μέχρι 1 έτος	62.534.611,34	48.979.988,77	62.534.611,34	48.979.988,77
Μεταξύ 1 και 5 ετών	0,00	55.000.000,00	0,00	55.000.000,00
Πάνω από 5 έτη	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο	**62.534.611,34**	**103.979.988,77**	**62.534.611,34**	**103.979.988,77**

Το μέσο κόστος δανεισμού ανά τράπεζα αναλύεται ως εξής:

	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Μακροπρόθεσμα δάνεια				
Εθνική Τράπεζα	4,465%	4,465%	4,465%	4,465%
Alpha Τράπεζα	4,780%	4,780%	4,780%	4,780%
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Εθνική Τράπεζα	3,300% 5,660%	3,300% 5,660%	3,300% 5,660%	3,300% 5,660%
Alpha Τράπεζα	3,354%	3,354%	3,354%	3,354%

Για την εξασφάλιση των τραπεζικών δανείων και πιστώσεων δεν υπάρχουν εγγεγραμμένες προσημειώσεις υποθηκών ή υποθήκες επί των ακινήτων της εταιρείας. Από το σύνολο του δανεισμού ποσό € 55 εκ. περίπου είναι εγγυημένο από το Ελληνικό Δημόσιο.

Δεν υφίσταται συναλλαγματικός κίνδυνος γιατί το σύνολο των δανείων είναι σε ευρώ.

4.25 Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με συντελεστή 29%.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Υπόλοιπο Έναρξης	**-1.378.499,08**	**-1.378.499,08**	**-1.378.499,08**	**-1.378.499,08**
Προσθήκες Χρήσης	0,00	0,00	0,00	0,00
Υπόλοιπο Λήξης	**-1.378.499,08**	**-1.378.499,08**	**-1.378.499,08**	**-1.378.499,08**

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αφορούν αναβαλλόμενο φόρο οικοπέδων, οποίος προσδιορίστηκε κατά τη 1η μετάβαση στα ΔΠΧΑ.

Με το άρθρο 58 του Ν. 4172/2013 ο φορολογικός συντελεστής για τις ανώνυμες εταιρείες από τη χρήση 2015 ανήλθε σε 29% από 26%.

4.26 Προμηθευτές

Οι προμηθευτές του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προμηθευτές εσωτερικού	16.958.573,12	16.073.964,85	16.928.586,57	16.024.552,99
Προμηθευτές εξωτερικού	56.831.074,68	63.373.075,73	56.831.074,68	63.373.075,73
Σύνολο	**73.789.647,80**	**79.447.040,58**	**73.759.661,25**	**79.397.628,72**

Όλες οι υποχρεώσεις είναι βραχυπρόθεσμες και ως εκ τούτου δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

4.27 Λοιπές Υποχρεώσεις

Οι λοιπές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Καταπτώσεις εγγυήσεων	421.750.937,49	376.475.806,56	421.750.937,49	376.475.806,56
Προκαταβολές πελατών	189.842.347,59	190.403.468,33	189.775.559,59	190.362.608,83
Έσοδα επομένων χρήσεων	130.241.226,01	106.955.051,31	130.241.226,01	106.955.051,31
Δεδουλευμένα έξοδα προγράμματος ΕΡΜΗΣ	110.404.711,80	110.404.711,80	110.404.711,80	110.404.711,80
Υποχρεώσεις από διαφορές φορολ.ελέγχου	26.970.101,21	34.885.897,61	26.519.952,13	34.388.222,36
Υποχρεώσεις από ερευνητικά προγράμματα	7.215.252,58	6.730.823,68	7.215.252,58	6.730.823,68
Οφειλές σε λοιπά ασφαλιστικά ταμεία	5.190.350,80	4.590.743,46	5.156.990,12	4.553.727,58
Μετοχικό ταμείο αεροπορίας.	3.696.257,88	3.427.688,91	3.696.257,88	3.427.688,91
Υποχρεώσεις για φόρους	2.722.315,08	1.663.548,97	2.722.315,08	1.663.548,97
Προμήθειες Πωλήσεων	1.255.740,78	1.255.740,78	1.255.740,78	1.255.740,78
Υποχρέωση από ποινικές ρήτρες	1.010.674,64	203.537,00	1.010.674,64	203.537,00
Δικαιούχοι αμοιβών	449.207,52	308.034,41	449.207,52	308.034,41
Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες	389.933,86	925.464,41	389.933,86	925.464,41
Δεδουλευμένα έξοδα ΔΕΗ	260.489,42	232.074,36	260.489,42	232.074,36
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	240.255,04	240.390,09	240.255,04	240.390,09
Μετοχικό ταμείο Στρατού	163.990,70	169.727,39	163.990,70	169.727,39
Πιστωτές Διάφοροι	91.116,43	84.802,43	28.185,80	28.006,95
Αμοιβές τρίτων πληρωτέες	69.434,98	116.316,40	69.434,98	116.316,40
Δεδουλευμένα έξοδα τηλεπικοινωνιών	9.999,99	9.999,99	9.999,99	9.999,99
Διάφορα έξοδα πληρωτέα	9.023,68	17.182,39	9.023,68	17.182,39
Δεδουλευμένα έξοδα καρτών εστιατορίου	2.406,70	2.406,70	2.406,70	2.406,70
Ελληνικό Δημόσιο.	27,05	49.855.467,05	27,05	49.855.467,05
Σύνολο	**901.985.801,23**	**888.958.884,03**	**901.372.572,84**	**888.326.537,92**

Στις «Προκαταβολές Πελατών» περιλαμβάνεται και ποσό € 178 εκατ. στις 31.12.2017 και την 31.12.2016 που αφορά την κατασκευαστική σύμβαση «ΕΡΜΗΣ».

Οι καταπτώσεις εγγυήσεων € 421,75 εκ., αφορούν οφειλές της εταιρείας προς τις αρμόδιες φορολογικές αρχές, οι οποίες προέκυψαν επειδή το Ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής των δανείων αυτών, αποπλήρωσε τις εν λόγω υποχρεώσεις. Στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνονται οι σχετικές προσαυξήσεις που έχουν καταλογίσει οι φορολογικές αρχές. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία έχει ασκήσει στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών την από 16/03/2015 ανακοπή κατά Κ.Ε.Δ.Ε. (με αρ. κατάθεσης 42040/1423/2015), δικάσιμος της οποίας προσδιορίστηκε αρχικά η 22/9/2015, η οποία αναβλήθηκε και στη συνέχεια ορίστηκε προς εκδίκαση την 22/11/2016, όπου συζητήθηκε και αναμένεται η έκδοση της σχετικής αποφάσεως.

4.28 Κύκλος Εργασιών

Οι πωλήσεις ανά γεωγραφικό χώρο δραστηριοποίησης εκάστοτε πελάτη για τον Όμιλο και την Εταιρεία καταγράφονται στους παρακάτω πίνακες.

Πωλήσεις ανά γεωγραφική περιοχή 31.12.2017 και 31.12.2016 Ομίλου

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2017				31/12/2016			
	Ελλάδα	Ευρωπαϊκή Ένωση	Λοιπές Χώρες	Σύνολο	Ελλάδα	Ευρωπαϊκή Ένωση	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
Έσοδα από πωλήσεις εμπορευμάτων	4.172.280,54	86.980,32	0,00	**4.259.260,86**	8.734.465,71	0,00	0,00	**8.734.465,71**
Έσοδα από πωλήσεις προϊόντων	183.522,36	2.743.959,94	17.112.995,07	**20.040.477,37**	7.425,51	2.602.512,11	18.940.405,03	**21.550.342,65**
Έσοδα από πωλήσεις υπηρεσιών	21.658.861,11	2.708.720,92	11.082.438,06	**35.450.020,09**	29.619.369,08	3.529.067,22	6.612.630,06	**39.761.066,36**
Σύνολο	**26.014.664,01**	**5.539.661,18**	**28.195.433,13**	**59.749.758,32**	**38.361.260,30**	**6.131.579,33**	**25.553.035,09**	**70.045.874,72**

Πωλήσεις ανά γεωγραφική περιοχή 31.12.2017 και 31.12.2016 Εταιρείας

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	31/12/2017				31/12/2016			
	Ελλάδα	Ευρωπαϊκή Ένωση	Λοιπές Χώρες	Σύνολο	Ελλάδα	Ευρωπαϊκή Ένωση	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
Έσοδα από πωλήσεις εμπορευμάτων	4.172.280,54	86.980,32	0,00	**4.259.260,86**	8.734.465,71			**8.734.465,71**
Έσοδα από πωλήσεις προϊόντων	183.522,36	2.743.959,94	17.112.995,07	**20.040.477,37**	7.425,51	2.602.512,11	18.940.405,03	**21.550.342,65**
Έσοδα από πωλήσεις υπηρεσιών	21.508.451,11	2.708.720,92	11.082.438,06	**35.299.610,09**	29.549.264,08	3.529.067,22	6.612.630,06	**39.690.961,36**
Σύνολο	**25.864.254,01**	**5.539.661,18**	**28.195.433,13**	**59.599.348,32**	**38.291.155,30**	**6.131.579,33**	**25.553.035,09**	**69.975.769,72**

4.29 Κόστος Πωλήσεων

Η διάρθρωση του κόστους πωλήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016 αναλύεται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Εμπορεύματα και Υλικά	4.597.178,27	18.984.929,47	4.597.178,27	18.984.929,48
Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	30.479.268,41	27.331.901,83	30.444.898,74	27.331.901,83
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	6.829.098,85	7.756.173,35	6.760.338,99	7.731.068,91
Παροχές τρίτων	2.880.313,73	2.829.689,73	2.880.313,73	2.795.268,58
Φόροι - Τέλη	956.052,88	424.615,87	955.072,57	423.658,70
Διάφορα έξοδα	2.864.442,90	3.018.189,84	2.856.942,11	3.012.070,85
Αποσβέσεις	5.137.776,83	5.255.686,29	5.137.776,83	5.255.686,29
Προβλέψεις	359.161,55	297.481,41	359.161,55	297.481,41
Σύνολο	**54.103.293,42**	**65.898.667,79**	**53.991.682,79**	**65.832.066,05**

Η απόκλιση στο κόστος των Εμπορευμάτων και Υλικών έναντι της χρήσεως 2016 οφείλεται στο γεγονός ότι μέρος των αναλωθέντων υλικών απεικονίζεται στο κονδύλι «Παραγωγή σε Εξέλιξη» (Σημείωση 4.13 των Οικονομικών Καταστάσεων), λόγω της μη ολοκλήρωσης των σχετικών έργων εντός της τρεχούσης χρήσεως 2017.

4.30 Ανάλυση Δαπανών

Τα έξοδα διοίκησης του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016 αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	6.403.786,24	6.400.738,97	6.395.193,78	6.400.738,97
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	802.612,76	838.284,15	823.183,72	819.082,06
Παροχές τρίτων	608.987,20	729.667,60	608.987,20	721.062,27
Φόροι - Τέλη	242.843,14	79.094,71	242.507,69	78.767,18
Διάφορα έξοδα	770.117,54	952.530,72	769.846,83	952.309,88
Αποσβέσεις	211.702,02	220.554,08	211.702,02	220.554,08
Προβλέψεις	75.444,75	69.665,88	75.444,75	69.665,88
Αναλώσιμα Υλικά	24.960,63	62.873,85	24.960,63	62.873,85
Σύνολο	**9.140.454,27**	**9.353.409,96**	**9.151.826,62**	**9.325.054,17**

Τα έξοδα διάθεσης του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016 αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	299.646,44	227.176,47	299.646,44	227.176,47
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	29.460,16	27.063,67	0,00	0,00
Παροχές τρίτων	11.128,31	8.524,34	11.128,31	8.524,34
Φόροι - Τέλη	8.975,52	3.070,43	8.736,63	2.837,18
Διάφορα έξοδα	114.245,24	104.579,22	112.640,75	103.270,31
Αποσβέσεις	0,00	334,18	0,00	334,18
Προβλέψεις	3.534,96	2.472,60	3.534,96	2.472,60
Αναλώσιμα Υλικά	160,70	37,12	160,70	37,12
Σύνολο	**467.151,34**	**373.258,03**	**435.847,79**	**344.652,20**

Τα έξοδα παραγωγής μη κοστολογηθέντα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016 αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	3.907.717,89	4.283.256,14	3.907.717,89	4.283.256,14
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	52.689,88	72.897,95	52.689,88	72.897,95
Παροχές τρίτων	336.919,18	431.524,90	336.919,18	431.524,90
Φόροι - Τέλη	117.415,02	59.610,24	117.415,02	59.610,24
Διάφορα έξοδα	312.395,74	335.525,49	312.395,74	335.525,49
Αποσβέσεις	580.549,80	868.395,19	580.549,80	868.395,19
Προβλέψεις	46.099,74	46.619,12	46.099,74	46.619,12
Έξοδα από επαναμερισμό	96.404,47	261.365,65	96.404,47	261.365,65
Σύνολο	**5.450.191,72**	**6.359.194,68**	**5.450.191,72**	**6.359.194,68**

4.31 Λοιπά Έσοδα - Έξοδα

Τα λοιπά έσοδα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016 αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Επιχορηγήσεις	1.242.556,99	1.203.788,35	1.242.556,99	1.203.788,35
Ειδικές επιχορηγήσεις	218.081,98	1.142.388,96	218.081,98	1.142.388,96
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	449.615,28	585.625,06	553.178,47	689.204,26
Καταπτώσεις Ε/Ε	13.744,51	552.604,60	13.744,51	552.604,60
Λοιπα εκτακτα εσοδα	1.885,03	140.346,20	1.885,03	105.581,34
Συναλλαγματικές διαφορές πιστωτικές	4.920.501,76	1.895.065,59	4.920.501,76	1.895.065,59
Έσοδα προηγούμενης χρήσης	0,00	1.036.155,16	0,00	1.036.155,16
Έσοδο από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	687.034,50	0,00	687.034,50	0,00
Σύνολο	**7.533.420,05**	**6.555.973,92**	**7.636.983,24**	**6.624.788,26**

Τα λοιπά έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016 αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Φορολογικα προστιμα & προσαυξήσεις	94.790,21	34.387,14	94.789,03	32.911,52
Λοιπα εκτακτα εξοδα	814.594,69	1.332.890,48	807.792,71	1.313.228,96
Ζημιά από εκποίηση παγίων	0,00	24.873,71	0,00	24.873,71
Προβλέψεις επίδικων	150.000,00	100.000,00	150.000,00	100.000,00
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	1.023.244,38	788.462,51	1.011.244,38	762.275,71
Συναλλαγματικές διαφορές χρεωστικές	3.263.584,25	4.463.225,13	3.263.584,25	4.463.225,13
Τόκοι Υπερημερίας	0,00	12.947,00	0,00	12.947,00
Καταπτώσεις εγγυήσεων-ποινικές ρήτρες	1.238.621,42	1.838.940,25	1.238.621,42	1.838.940,25
Σύνολο	**6.584.834,95**	**8.595.726,22**	**6.566.031,79**	**8.548.402,28**

4.32 Χρηματοοικονομικά Έσοδα - Έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016 αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	-14.811,35	-23.101,70	-14.810,77	-23.100,51
Σύνολο	**-14.811,35**	**-23.101,70**	**-14.810,77**	**-23.100,51**

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Τόκοι & έξοδα ομολογιακών δανείων	3.367.690,55	4.623.617,13	3.367.690,55	4.623.617,13
Τόκοι & έξοδα βραχυπρόθεσμων δανείων	286.056,41	332.202,82	286.056,41	332.202,82
Προμήθειες Ελληνικού Δημοσίου	693.374,25	976.092,04	693.374,25	976.092,04
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	244.056,71	203.829,69	244.056,71	203.829,69
Κόστος τόκων αναλογιστικής μελέτης	211.195,00	301.386,00	211.195,00	301.386,00
Λοιπές προμήθειες	570.127,74	580.778,37	569.438,67	580.395,42
Σύνολο	**5.372.500,66**	**7.017.906,05**	**5.371.811,59**	**7.017.523,10**

4.33 Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα

Τα λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016, αφορούν στο σύνολο τους την αποτίμηση της συγγενούς εταιρείας 1Source και αναλύεται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προβλέψεις για υποτίμηση συμμετοχών σε λοιπές επιχειρήσεις	-60.564,48	-662.367,35	-60.564,48	-662.367,35
Σύνολο	**-60.564,48**	**-662.367,35**	**-60.564,48**	**-662.367,35**

4.34 Φόρος εισοδήματος

Η επιβάρυνση της χρήσης 2017 για τον Όμιλο ποσού € 20.000,00 αφορά πρόβλεψη διαφορών φορολογικού ελέγχου για τη χρήση 2017, που σχημάτισε η θυγατρική εταιρεία ΕΜΣ.

4.35 Κέρδη / (Ζημιές) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή έχουν υπολογιστεί ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κέρδη / (Ζημιές)μετά από φόρους:	-13.901.001,12	-21.655.579,73	-13.776.814,45	-21.465.601,34
Κέρδη / (Ζημιές)μετά από φόρους:	**-13.901.001,12**	**-21.655.579,73**	**-13.776.814,45**	**-21.465.601,34**
Κατανέμονται σε:				
Μετόχους της μητρικής:	-13.901.001,12	-21.655.579,73	-13.776.814,45	-21.465.601,34
Δικαιώματα μειοψηφίας:	0,00	0,00	0,00	0,00
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία:	42.661.589,00	40.816.408,00	42.661.589,00	40.816.408,00
Βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή: (ευρώ / μετοχή)	**-0,3258**	**-0,5306**	**-0,3229**	**-0,5259**

4.36 Πρόσθετες πληροφορίες και επεξηγήσεις

4.36.1 Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεόμενων μερών

Οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2017 και την προηγούμενη χρήση 2016 αναλύονται ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών				
Σε θυγατρικές	0,00	0,00	103.563,19	103.579,20
Σε Ελληνικό Δημόσιο	25.864.254,01	38.291.155,30	25.864.254,01	38.291.155,30
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	87.490,69	466.593,90	87.490,69	466.593,90
Σύνολο	**25.951.744,70**	**38.757.749,20**	**26.055.307,89**	**38.861.328,40**
Αγορές αγαθών και υπηρεσιών				
Από θυγατρικές	0,00	0,00	31.000,00	20.000,00
Από Ελληνικό Δημόσιο	0,00	0,00	0,00	0,00
Από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	379.749,44	228.569,13	379.749,44	228.569,13
Σύνολο	**379.749,44**	**228.569,13**	**410.749,44**	**248.569,13**
Απαιτήσεις				
Από θυγατρικές	0,00	0,00	2.925.561,57	2.772.449,57
Από Ελληνικό Δημόσιο	72.718.986,88	69.805.201,64	72.718.986,88	69.805.201,64
Από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	287.596,01	2.792.526,21	287.596,01	2.792.526,21
Σύνολο	**73.006.582,89**	**72.597.727,85**	**75.932.144,46**	**75.370.177,42**
Υποχρεώσεις				
Σε θυγατρικές	0,00	0,00	0,00	14.938,36
Σε Ελληνικό Δημόσιο	184.690.898,00	186.624.881,00	184.690.898,00	186.624.881,00
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	856.891,16	877.485,38	856.891,16	877.485,38
Σύνολο	**185.547.789,16**	**187.502.366,38**	**185.547.789,16**	**187.517.304,74**
Παροχές προς τη διοίκηση και στελέχη της εταιρείας				
Μισθοί Οργάνων Διοίκησης & Διευθυντικών στελεχών	937.156,46	1.168.824,98	937.156,46	1.168.824,98
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	2.400,00	7.260,00	2.400,00	7.260,00
Σύνολο	**939.556,46**	**1.176.084,98**	**939.556,46**	**1.176.084,98**

Οι πωλήσεις προς το Δημόσιο αφορούν πωλήσεις προς την Πολεμική Αεροπορία, Στρατό Ξηράς και το Πολεμικό Ναυτικό.

Το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο αφορά την Πολεμική Αεροπορία.

Οι υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο αφορούν κυρίως υποχρεώσεις προς την Πολεμική Αεροπορία.

4.36.2 Επίδικες υποθέσεις

Οι επίδικες υποθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2017 καθώς και τα συγκριτικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσης 2016 έχουν ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Απαιτήσεις				
Λοιπές αγωγές και αστικές εκκρεμοδικίες	9.564.706,57	8.816.104,04	8.515.362,99	7.766.760,46
Σύνολο	**9.564.706,57**	**8.816.104,04**	**8.515.362,99**	**7.766.760,46**
Υποχρεώσεις				
Αγωγές για εκκρεμοδικίες με εργαζομένους αστικές εκκρεμοδικίες	9.398.869,47	8.754.295,37	9.338.869,47	8.754.295,37
Αγωγές - διαιτησίες	16.731.571,77	16.771.486,92	16.731.571,77	16.771.486,92
Σύνολο	**26.130.441,24**	**25.525.782,29**	**26.070.441,24**	**25.525.782,29**

Σημειώνεται ότι η αίτηση διαιτησίας αφορά την υπόθεση διαιτησίας για την επίλυση διαφορών που προέκυψαν στο πλαίσιο της υπεργολαβικής σύμβασης 1121/99 για το Πρόγραμμα«ΕΡΜΗΣ ΙΙ», με διεκδικούμενο εκ μέρους της Airbus Defence and Space GmbH ποσό € 16,73 εκατ. Ευρώ περίπου (15,67 εκατ. Ευρώ & 941,9 χιλ. GBP), η οποία περιγράφεται παρακάτω:

Η Ε.Α.Β. Α.Ε. στο πλαίσιο της συνεργασίας της με το ΥΠΕΘΑ/ΓΔΑΕΕ υπέγραψε το 1999 σύμβαση συνολικού ύψους 216,15 εκατ. ευρώ για την υλοποίηση του Συστήματος Επικοινωνιών Ζώνης Μάχης «ΕΡΜΗΣ ΙΙ». Ως εγκεκριμένος από το Υπουργείο κύριος υποκατασκευαστής και υπεύθυνος σχεδίασης του συστήματος, ορίστηκε η Γερμανική εταιρεία SIEMENS (μετέπειτα EADS Deutschland GMBH /CASSIDIAN και νυν Airbus Defence and Space GmbH), με την οποία η Ε.Α.Β. Α.Ε. υπέγραψε την υπεργολαβική Σύμβαση 1121/99, συνολικού ύψους 140.053.330 DM (71.608.130,56 €) και 21.237.760,03 GBP. Εξαιτίας των καθυστερήσεων υλοποίησης του έργου προέκυψαν δυσχέρειες στη συνεργασία της Ε.Α.Β. Α.Ε. με την ως άνω Γερμανική εταιρεία EADS (ήδη Airbus) και η τελευταία άσκησε την από 28.02.2013 αίτηση υπαγωγής σε διαιτησία, σύμφωνα με τους κανόνες του ICC (International Chamber of Commerce - International Court of Arbitration) των διαφορών μεταξύ των μερών από την εν λόγω υπεργολαβική Σύμβαση 1121/99, η οποία επιδόθηκε στην ΕΑΒ, μέσω του ICC στις 22.03.2013. Τα κύρια αιτήματα της εταιρείας EADS είναι η εξόφληση του υπολοίπου ποσού της σύμβασης (18% και 2% του συμβατικού τιμήματος), η επιστροφή όλων των εγγυητικών της επιστολών και η απεμπλοκή της από το πρόγραμμα. Το διεκδικούμενο ποσό της εταιρείας EADS (ήδη Airbus) από την ΕΑΒ Α.Ε. –σύμφωνα με την αίτηση διαιτησίας της Airbus- ανέρχεται σε € 15.668.744 (€ 13.074.271 + € 2.594.473) και GBP 941.963 (GBP 633.535 + GBP 308.428). Η Ε.Α.Β. Α.Ε. απάντησε επί των ισχυρισμών της ως άνω αίτησης διαιτησίας, με το από 30.05.2013 δικόγραφο απάντησης, το οποίο επιδόθηκε στο ICC στις 31.05.2013. Επί της εν λόγω αίτησης διαιτησίας εκδόθηκε η Διαιτητική Απόφαση για την Υπόθεση ΕΡΜΗΣ ΙΙ ICC Case 19305/MHM Airbus Defence and Space GmbH vs. Hellenic Aerospace Industry S.A., η οποία μεταξύ άλλων προβλέπει

ότι η Airbus υποχρεούται να συμμετάσχει στις διαδικασίες της PAT (Προσωρινής Παραλαβής) και της FAT (Οριστικής Παραλαβής), σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που προβλέπονται στη σύμβαση No 1121, εντός προθεσμίας 30 και 60 μηνών αντίστοιχα, και η υποχρέωση της ΕΑΒ για πληρωμές προς την Airbus παραμένει ίδια, δηλ. 18% με την PAT και 2% με την FAT. Όμως, εάν τυχόν υπάρξουν καθυστερήσεις που οφείλονται σε οποιοδήποτε άλλο λόγο πέραν από τυχόν υπαιτιότητα (direct fault) της Airbus και παραβιασθεί η προθεσμία των 30 μηνών που χορηγείται για την ολοκλήρωση της σύμβασης (διενέργεια PAT), τότε η Airbus θα απαλλαγεί πλήρως των υπολειπομένων συμβατικών της υποχρεώσεων αλλά η ΕΑΒ θα υποχρεούται να καταβάλει το υπόλοιπο ποσό της σύμβασης (18% και 2%).

Επειδή στις 28 Σεπτεμβρίου 2018 συμπληρώθηκαν 30 μήνες από την κοινοποίηση στα μέρη της ως άνω Διαιτητικής Απόφασης (ICC Case 19305/MHM) για την Υπόθεση ΕΡΜΗΣ ΙΙ, η ΕΑΒ όφειλε να καταβάλει στην Airbus το 18% του συμβατικού τιμήματος που αντιστοιχεί στο στάδιο της PAT. Μετά από πρόσφατη αλληλογραφία της ΕΑΒ με την Airbus, διευκρινίσθηκε και έγινε αμοιβαίως αποδεκτό ότι το καταβλητέο ποσό εκ μέρους της ΕΑΒ είναι 12.506.207,49 Ευρώ (δηλαδή 12.817.371,16 Ευρώ που αντιστοιχεί στο 18% του τιμήματος που οφείλει η ΕΑΒ στην Airbus στο πλαίσιο της υπεργολαβικής Σύμβασης 1121/99 μείον 311.163,67 Ευρώ που αντιστοιχεί στο 18% του τιμήματος που οφείλει η Airbus στην ΕΑΒ στο πλαίσιο της Σύμβασης RxTx) και 633.535,05 Λίρες Αγγλίας. Το ποσό των 633.535,05 Λιρών Αγγλίας καταβλήθηκε ήδη από την ΕΑΒ στις 26 Οκτωβρίου 2018 και το ποσό των 12.506.207,49 Ευρώ πρέπει να καταβληθεί το αργότερο έως τις 15 Νοεμβρίου 2018.

Σημειώνεται ότι η ΕΑΒ συνεχίζει τις αναγκαίες ενέργειες για την ολοκλήρωση των εργασιών του Συστήματος. Μετά το πέρας της διαιτητικής διαδικασίας, καταβάλλεται προσπάθεια εξομάλυνσης των σχέσεων με την Airbus Defence and Space GmbH και ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη συζητήσεις για την συμφωνία επί των όρων μεταφοράς τεχνογνωσίας (know-how transfer) από την τελευταία προς την ΕΑΒ. Ταυτόχρονα, μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΑΒ και του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΑΕΕ συμφωνήθηκαν κατ΄ αρχήν οι όροι της 3ης Τροποποίησης της Κύριας Σύμβασης, με την οποία επέρχεται η αναγκαία εναρμόνιση με τα σύγχρονα επιχειρησιακά δεδομένα, η επικαιροποίηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του Προγράμματος και αντιμετωπίζεται –μεταξύ άλλων- και το μείζον ζήτημα των τμηματικών παραδόσεων (PAT1, PAT2, PAT3), το οποίο βοηθά στην ορθολογικότερη σταδιακή ανάπτυξη του όλου Συστήματος και ταυτόχρονα η ΕΑΒ θα αποκτήσει την αναγκαία ρευστότητα για να επιτύχει την ολοκλήρωση του Προγράμματος.

Επιπλέον υφίσταται και η κάτωθι περίπτωση διαιτησίας μεταξύ της ΕΑΒ και EADS (νυν Airbus Defence and Space GmbH):
Η ΕΑΒ άσκησε ανακοπή κατά της EADS και κατά της υπ’ αριθμ. 293/2013 Διαταγής Πληρωμής του ΜΠ Θήβας (αντικείμενο της διαφοράς: € 2.425.000,00 και

€ 48.000,00). Στη συνέχεια εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 304/2015 απόφαση του Μον. Πρωτοδικείου Θήβας, με την οποία έγινε δεκτός ο πρώτος (δικονομικός) λόγος της ανακοπής και παραπέμφθηκε η διαφορά προς επίλυση (της ουσίας) στη διαιτησία (την 18.03.2016 έλαβε χώρα η αίτηση διαιτησίας) του άρθρου 14 της σχετικής σύμβασης, με την οποία τελικά η Airbus ζητάει € 2.425.000,00 εντόκως από 13.10.2010 μέχρι εξοφλήσεως της καθώς και € 81.000,00 για κάλυψη εξόδων. Τελικά την 14.9.2017 εκδόθηκε οριστική απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου με την οποία επιδικάστηκε στην Airbus το ποσό των € 2.025.000,00 (καταβλητέο σε 3 ισόποσες δόσεις των € 675.000,00, την 16.10.2017, την 15.12.2017 και την 15.2.2018) πλέον τόκων ποσού € 193.269,32 και δικαστικής δαπάνης ποσού € 72.043,62. Τα ως άνω επί μέρους ποσά εξοφλήθηκαν ήδη από την ΕΑΒ κατά τις ημερομηνίες 27.10.2017, 18.12.2017 και 14.3.2018 αντίστοιχα.

4.36.3 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Την χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο εντός δέκα ημερών από την καταληκτική ημερομηνία έγκρισης του ισολογισμού της εταιρείας από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Για τις χρήσεις από το 2011 έως και το 2017 η εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65^{A} Ν. 4174/2013. Ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2017 είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Η Εταιρεία μέχρι την 31/12/2010 είχε ελεγχθεί φορολογικά με προσωρινό έλεγχο για τις χρήσεις 2001 έως 2003. Βάσει του ελέγχου αυτού υποχρεώθηκε η Εταιρεία για κατάθεση τροποιητικών δηλώσεων φόρου εισοδήματος, βάσει των οποίων προσδιορίσθηκαν διαφορές ποσού ευρώ 6.890.335,99, οι οποίες και διακανονίσθηκαν κατά τη χρήση 2006.

Τον Ιούλιο του 2010 κοινοποιήθηκαν στην Εταιρεία από τις φορολογικές αρχές φύλλα τακτικού ελέγχου για τις χρήσης 2001 έως και 2004. Από τα ανωτέρω φύλλα ελέγχου βεβαιώθηκαν οι κάτωθι φόροι:

	ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΦΠΑ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ
	174.153.753,28	118.347.871,12	867.286,00	**293.368.910,40**
Αποδοθέν βάσει προσωρινού ελέγχου	(6.890.335,99)			**(6.890.335,99)**
Αποδόθηκε στον 9ο/2010			(867.286,00)	**(867.286,00)**
Τελικό Σύνολο	**167.263.417,29**	**118.347.871,12**	**0,00**	**285.611.288,41**

Τα ανωτέρω ποσά αφορούν το σύνολο κύριων φόρων και προσαυξήσεων. Η Εταιρεία αποδέχθηκε τον καταλογισμό των λοιπών φόρων ποσού € 867.286,00, τα οποία και απέδωσε στις αρχές Σεπτεμβρίου του 2010, ενώ για τα ποσά που αφορούν Φόρο Εισοδήματος και Φόρο Προστιθέμενης Αξίας συντάχθηκαν προσφυγές, προκειμένου να ακυρωθούν τα συγκεκριμένα φύλλα ελέγχου και οι αντίστοιχες πράξεις. Ακολούθως έχουν κατατεθεί και αιτήσεις αναστολής των φύλλων ελέγχων και αντίστοιχων πράξεων.

Από το ποσό των διαφορών φορολογικού ελέγχου 285.611.288,41, έχει βεβαιωθεί από τη ΔΟΥ Μεγάλων Επιχειρήσεων κατά τη χρήση 2011 ποσοστό 25%, το οποίο ανέρχεται σε ποσό € 71.402.815 και καταχωρήθηκε στα βιβλία της Εταιρείας. Από το ποσό των € 71.402.815, παρακρατήθηκε ποσό € 2.156.864,26 δια μέσου της ΔΟΥ ΙΒ Αθηνών, το οποίο αφορούσε πληρωμή του Λιμενικού προς την εταιρεία για υπογραφέν έργο. Η παρακράτηση διενεργήθηκε διότι η σύμβαση με το Λιμενικό Σώμα προβλέπει ότι οι πληρωμές θα γίνονται μέσω της ΔΟΥ ΙΒ Αθηνών. Τις χρήσεις 2012 και 2013 παρακρατήθηκε επιπλέον ποσό € 2.803.547. Τη χρήση 2014 παρακρατήθηκε ποσό € 10.099.853,54, τη χρήση 2015 παρακρατήθηκε ποσό € 9.653.612,36 και τη χρήση 2016 παρακρατήθηκε ποσό € 12.300.715. Σε περίπτωση που η εταιρεία κερδίσει την δικαστική διαμάχη τότε το παρακρατούμενο ποσό θα πρέπει να επιστραφεί. Από το υπόλοιπο ποσό των φορολογικών διαφορών, δεν έχει πραγματοποιηθεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις.

Για τη χρήση 2007, βρίσκεται σε εξέλιξη φορολογικός έλεγχος και αναμένεται το τελικό πόρισμα των φορολογικών αρχών.

Οι χρήσεις 2005, 2006, 2008 έως και 2010 για την Εταιρεία δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά, και δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία πρόβλεψη για ενδεχόμενο καταλογισμό φορολογικών διαφορών.

Η θυγατρική εταιρεία ΕΜC έχει περαιώσει τις φορολογικές υποχρεώσεις της μέχρι και τη χρήση 2009, βάσει του Ν.3697/2008. Οι χρήσεις 2010 και 2011 δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές. Οι χρήσεις 2012 έως και 2017 έχουν υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών όπως προβλέπεται από

τις διατάξεις του άρθρου 65^{A} Ν. 4174/2013. Για τις ανέλεγκτες χρήσεις η θυγατρική ΕΜΣ έχει σχηματίσει συνολικά πρόβλεψη ποσού € 160.000,00.

4.36.4 Δεσμεύσεις

Οι δεσμεύσεις του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2017 και στις 31.12.2016 αφορούν έξοδα από λειτουργικές μισθώσεις κτιρίου που στεγάζεται η έδρα της εταιρείας και αναλύονται ως εξής:

	31/12/2017	31/12/2016
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις		
Εντός 1 έτους	31.752,00	31.752,00
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	127.008,00	127.008,00
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	**158.760,00**	**158.760,00**

4.36.4.1 Εγγυητικές επιστολές

Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2017 και στις 31.12.2016 από εγγυητικές επιστολές έχουν ως εξής:

ποσά σε χιλ. €	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εγγυητικές επιστολές	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ε/Ε από Προμηθευτές				
Προκαταβολής από προμηθευτές	28.549.609,42	28.549.609,42	28.549.609,42	28.549.609,42
Καλής εκτέλεσης προμηθευτών	7.910.070,24	29.503.435,52	7.910.070,24	29.503.435,52
Αντικατάστασης κρατήσεων	57.582,68	57.582,68	57.582,68	57.582,68
Σύνολο	**36.517.262,34**	**58.110.627,62**	**36.517.262,34**	**58.110.627,62**
Ε/Ε προς πελάτες				
Προκαταβολής από πελάτες	1.758.707,40	1.758.707,40	1.758.707,40	1.758.707,40
Καλής εκτέλεσης πελατών	10.643.653,75	10.816.624,75	10.643.653,75	10.816.624,75
Σύνολο	**12.402.361,15**	**12.575.332,15**	**12.402.361,15**	**12.575.332,15**

4.36.4.2 Εμπράγματα βάρη

Δεν υπάρχουν υποθήκες και προσημειώσεις, ή οποιαδήποτε άλλα βάρη, επί των παγίων στοιχείων του ενεργητικού έναντι δανεισμού.

4.36.5 Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού

Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού για τον Όμιλο και την Εταιρεία στις 31.12.2017 και στις 31.12.2016 είχε ως εξής:

	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Μισθωτοί	1.390	1.389	1.390	1.389
Ημερομίσθιοι	0	0	0	0
Σύνολο προσωπικού	**1.390**	**1.389**	**1.390**	**1.389**

4.36.6 Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους αγοράς (μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια, τιμές αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου. Η διαχείριση κινδύνων διεκπεραιώνεται από την κεντρική οικονομική υπηρεσία του Ομίλου, η οποία λειτουργεί με συγκεκριμένους κανόνες.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ευρώπη και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών του Ομίλου διεξάγεται σε Ευρώ. Μέρος όμως των αγορών εμπορευμάτων του Ομίλου γίνεται σε Δολάριο Αμερικής. Η έγκαιρη πληρωμή των προμηθευτών αυτών μειώνει σημαντικά το συναλλαγματικό κίνδυνο.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος παρά το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων του αφορά το Ελληνικό Δημόσιο, αντιμετωπίζει πλέον πιστωτικούς κινδύνους, λόγω της καθυστερημένης είσπραξης τους.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η δεδομένη στενότητα στη ρευστότητα του Ομίλου και κατ΄ επέκταση η αδυναμία ανταπόκρισης του σε άμεσες υποχρεώσεις αντιμετωπίζεται με την έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεων και την έγκαιρη δανειοδότηση με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και την αυστηρή παρακολούθηση των ταμειακών ροών.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι δεδομένης της αδυναμίας εξεύρεσης χρηματοδότησης κατά τη διάρκεια της χρήσης και του τεράστιου προβλήματος ρευστότητας η εταιρεία βρίσκεται σε μια διαρκή επικοινωνία με το βασικό μέτοχο, προκειμένου να αρθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει (σχετική ανάλυση γίνεται στην ανωτέρω

παράγραφο 4.19).

(δ) Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Λόγω του ότι ο Όμιλος έχει στο ενεργητικό του έντοκα στοιχεία, τα λειτουργικά έσοδα και οι ταμειακές ροές εξαρτώνται από μεταβολές στις τιμές των επιτοκίων. Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου συνδέονται και με κυμαινόμενα επιτόκια. Ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα. Ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων προέρχεται κυρίως από τα βραχυπρόθεσμα δάνεια.

4.36.7 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. παράγωγα, μετοχές, ομόλογα, αμοιβαία κεφάλαια), προσδιορίζεται από τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Ο Όμιλος δεν έχει στην κατοχή του τέτοιου είδους χρηματοοικονομικά στοιχεία.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δε διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές προσδιορίζεται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης και παραδοχών που στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία χρησιμοποιούνται για το μακροχρόνιο δανεισμό. Άλλες τεχνικές όπως η προεξόφληση μελλοντικών χρηματοροών χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αξίας των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων. Οι επενδύσεις αυτές είναι περιορισμένου αριθμού.

Η ονομαστική αξία μείον προβλέψεις για επισφάλειες των εμπορικών απαιτήσεων εκτιμάται ότι προσεγγίζει την πραγματική τους αξίας. Οι πραγματικές αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για σκοπούς εμφάνισής τους στις οικονομικές καταστάσεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμιακών ροών που προκύπτουν από συγκεκριμένες συμβάσεις χρησιμοποιώντας το τρέχον επιτόκιο το οποίο είναι διαθέσιμο για την Εταιρεία για τη χρήση παρόμοιων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Η εύλογη αξία των ενσώματων παγίων στοιχείων και των επενδύσεων σε ακίνητα εκτιμάται ότι προσεγγίζουν τις πραγματικές αξίες αυτών.

4.36.8 Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου

Οι στόχοι της Διοίκησης της Εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με τη διαχείριση κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του Ομίλου, με σκοπό να διατηρήσει ιδανική κατανομή κεφαλαίου μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος κεφαλαίου. Η Εταιρεία παρακολουθεί τα κεφάλαια του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Τα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου και της Εταιρείας είναι αρνητικά με αποτέλεσμα ο εν λόγω δείκτης να μην έχει εφαρμογή.

4.36.9 Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού

Σημειώνεται ότι την 23 Αυγούστου 2018 η Εταιρεία έλαβε επιχορήγηση από το Υπουργείο Οικονομικών ύψους € 63.094.720,00, προς αποπληρωμή ληξιπροθέσμων υποχρεώσεών της.

Πλην του προαναφερθέντος γεγονότος, δεν υπάρχουν άλλα σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού, για τα οποία θα έπρεπε να γίνει κάποια αναφορά.

Αθήνα, 12 Νοεμβρίου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΓΚΙΚΑΣ	**ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΜΑΖΑΡΑΚΟΣ**	**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΟΥΜΑΝΙΔΗΣ**	**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΦΥΡΙΔΗ**
Α.Τ. 54659	**Α.Δ.Τ. ΑΒ 530013**	**Α.Δ.Τ. Χ 066729**	**Α.Δ.Τ. ΑΒ 196457**
		Αρ. Α΄ Τάξης 0012966	**Αρ. Α΄ Τάξης 97944**